

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A Helyi Hírlap-területre:
Egyszerre ..... 10 kor.
Hogyodévre ..... 4 "

Helyben kifizetésre:
Egyszerre ..... 20 kor.
Hogyodévre ..... 5 "

Vidékre postán szállítva:
Egyszerre ..... 24 kor.
Hogyodévre ..... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Lukács választójogi terve.

Lukács László bemutatkozása nem kellett aggodalmakat, de valami szokatlan lelkesedést sem. Olyan volt a fogadtatása, mint a milyen ő maga: józan és mérsékelt.

Nem kötötte le magát a miniszterelnök semmilyen irányban. Még az osztrák miniszterelnök által Magyarország belügyeibe őrített vakmerő betörésről sem nyilatkozott többet, mint hogy ezzel szemben álláspontját ki fogja fejteni. Főcélja az volt, hogy a választói reform dolgában igyekezzen a józan belátást urrá segíteni minden oldalon. Igen szerencsés és helyes az a meghatározása, mellyel a választói jog új szabályozásának két határát a jogos aspirációk és a jogos aggodalmak által látja kitűzhetőnek. Ki kell segíteni minden jogos igényt, de respektálni kell minden jogos aggodalmat.

Ez így általánosságban igen szépen hangzik, el is fogadja minden okos és becsületes ember. A csata akkor kezdődik köztük, a mikor arról lesz szó, hogy mik is hát azok a jogos aggodalmak?

Justhék ezzel a kérdéssel roppant egyszerűen végeznek: nekik egyáltalán semmiféle aggodalmaik nincsenek, a kiknek pedig mégis vannak, azokat egyszerűen letorkolják. Justh Gyula nagy hetykén kivágta, hogy harminc kormányt egymás után kész megbuktatni, ha azok nem hozzák az általános titkosat. Justh az ő alaposan lefogyott pártjával a háta mögött azt képzeli, hogy ő diktál az országnak, a királynak, a kormánynak, mindenkinek. Valóságos despota, demokrata, sőt szociáldemokrata sallangokba bujtatva. Vele és pártjával szemben tehát Lukács hiába hivatkozik a józan megfontolásra; fölösleges velük szóba is állani. Vannak emberek, a kiket nem lehet meggyőzni, csak legyőzni.

A többi párt nem utasította vissza mereven Lukács programját, de nem is nagyon lelkesedett érte. Lukács különösen a választójogi reformra nézve vetett föl egy gondolatot: hogy a mai cenzuros kerületeken felül lennének általános választói joggal választó kerületek is. Ez az u. n. kuriális rendszer meg volt nemrégiben Ausztriában is, belőle fejlődött az általános választójog teljes uralomra ju-

tása. Nálunk sem lehetne ezt elkerülni — de mi lenne akkor a jogos aggodalmakkal?

Pedig a jogos aggodalmak megvannak, maga Lukács kénytelen azt konstalálni. Nemzetiségi tekintetben az aggodalmak nem kevésbé jogosak, mint a melyekre Csernoch érsek a monarchikus államforma szempontjából mutatott rá. Rendkívül érdekes az a nyilatkozat, a melyet Zichy Aladár gróf tett Lukács választójogi ötletéről; a néppárt vezére a következőket mondotta:

— Lukács László miniszterelnök beszéde vegyes hatást tesz a parlamentre is, reám is. Különösebb tetszést sehol sem ért el, még a munkapárton sem. Az a választójogi tervezet, melyet a Házban adott, már ismeretes előttem s azt én csak torz választási tervezetnek tartom.

Nem is szólok azokról a differenciákról és az abból eredő surlódásokról, a melyek a különböző alapon választott képviselők között föltétlenül bekövetkezének a kuriális rendszer esetében, hanem igenis azt kívánom, hogy tabban perhorreskálni kell, hogy akkor, midőn egész divattá lett — és talán némi jogosultsággal — a mai képviselőházat osztályparlamentnek nevezni, a miniszterelnök olyan választási tervezettel áll elő, a mely még egy újabb osztályt terem. A miniszterelnök — úgy látszik — tudja, hogy csak a választói joggal lehet a kibontakozást s a parlamenti békét megteremteni, de az erre vonatkozó terve egyáltalán nem alkalmas.

A legközelebbi napok döntik el a kérdést, sikerül-e Lukácsnak a várva-várt kibontakozás?

Megint osztrák beavatkozás. Az osztrák delegáció tegnap délutáni ülésén dr. Cingria horvát delegátus nyilatkozatot fogott tenni, a melyben a magyar delegációt törvénytelennek fogja kijelenteni. A horvátok álláspontja szerint ugyanis a magyar képviselőház horvát tagjainak mandátuma már nem érvényes, tehát a magyar delegáció összejelentésében nem alkotmányos. Cingria tiltakozni fog a delegáció esetleges határozatainak törvénytelenége ellen.

Ez az indítvány csak ügy lesz arra, hogy a delegációban az ausztriai horvátok szavá tegyék a magyarországi horvátok ügyét.

Vannak, hogy Bükcsi község pénzügyminiszterének a mai ülésen válasza a horvátoknak.

A magyar delegáció ülése.

A külügyminiszter exorzója.

Tegnap délelőtt 11 órakor a bécsi Magyar Házban összejelent a delegáció, amely valószínűleg három napig fog tanácskozni a községi ügyekről. A beteg báró Láng Lajos helyett gróf Zichy Agost elnököl a plenáris ülésen, amely szin és élénkség dolgában érdekes látványt nyújtott. A delegátusok közt van gróf Széchenyi Miklós püspök is.

Feltűnést keltett, hogy Tissa levél a teremben Lukács miniszterelnök melléült és közel egy óra hosszat tárgyalt vele. A községi miniszterek, Berchtold, Auffenberg és az új Montecuccoli érdeklődve nézték a magyar delegátusokat, a legjelentősebb volt a községi hadügyminiszter, aki megmutattatta magának Déry Zejtánt, leült vele szorosan az asztal mellett.

Az ülés kezdete.

Az ülés megnyitása után Aehrenthal emléktét jegyzőkönyvben öröklítették meg, majd — érdemeinek elismerésével — tudomásul vették Burrián községi pénzügyminiszter lemondását.

Nyugle László jegyző, beterveztette a külügyminiszter javaslatát a hathónapos külügyi indemnitásról, a melyet a bizottság az albizottsághoz utasított. Gróf Berchtold külügyminiszter rövid magyar nyelvű beszéd kíséretében kérte annak elfogadását. Ezzel a plenáris ülés véget ért és megkezdődött a négyes albizottság ülése, amelyen gróf Berchtold külügyminiszter beterveztette exorzóját.

Auffenberg nyilatkozik.

A külügyminiszter után Auffenberg községi hadügyminiszter tette meg a várt nyilatkozatot, amely egészen rövid volt. Hangsúlyozta, hogy az új altiszti törvényjavaslatot kidolgozta s ezzel legjobb bizonyosságát adta, hogy névben fekszik a véderőreform sorsa és meggyőző tévesek az ellenkező híresztelések. Különösen kiemelt, hogy törekvéseiben mindig tisztán katonai tárgyi és technikai motívumok vezették, más semmi célja nem volt.

IZLÉSEK costüm, blous, alj, pongyola, gyermek és leányka ruhakülönlegességek legolcsóbban Hevesi Párisi divatruházában Zöldfa-u. szereshetők be.

Fehér cégtábla.

Moskovits cipőruházattal szemben

Sárga hirdetések.

Az új külügyminiszter expozéja.

A magyar delegáció egyesült négyes albizottsága rögtön a plenáris ülés befejezése után megkezdte tanácskozásait. A legnagyobb érdeklődés gróf Berchtold közös külügyminiszter expozéját kísérte. A külügyminiszter a következőket mondta:

— Először, gróf Aehrenthal utolsó decemberi expozéjában nem fejtette ki politikájának nagy irányelveit, de ezek korábbi nyilatkozataiból ismeretesek. Továbbra is ugyanez az irányítás fog színvonalon szolgálni, hogy a megkezdett uton tovább haladjunk. Azok a kapcsolatok, melyek bennünket a szövetséges hatalomhoz fűznek, lehetőleg megerősítendők. A jogviszony az államokhoz, melyekkel barátságban élünk, kialakítandó és bensőbbé teendő.

E mellett az lesz a feladatunk, hogy jó jogi érdekeinket kövessünk. Mint az európai államrendszer stílusa, kipróbált és bevált alapja marad ránk politikai örökségként a hármasszövetség, mely mellett hűségesen meg akarunk maradni, hiszen annak szövetségéhez, hiszen annak szelleméhez és mindenek előtt ahhoz a magasabb békeeszméhez, melynek a fenköltségek uralkodók szándéka szerint, kik azt kezdték, szolgálatában áll ez a szövetség.

A külügyminiszter ezután az egyes államokhoz való viszonyunkkal foglalkozik. Konstatálja a legbensőbb egyetértést Németországgal, mely a teljes érdekesonosság tudatára fejlődött és Vilmos császár legutóbbi látogatása alkalmával is nyilvánvalóvá lett. Olaszországhoz való viszonyunk változatlanul a szoros barátság jellegével bír.

Angliával továbbra is a hagyományos jó viszonyt ápoljuk. Az annexiók válság idején felmerült félreértések már csak a múltá tartoznak.

A török birodalommal a barátságos szomszédai viszonyt tartjuk fenn.

Meloen szól ezután a külügyminiszter Románia barátságáról, amelyet lehetőleg ápolni és erősíteni kíván, mert a kelet békéjében ez fontos tényező.

Részletesen foglalkozik az orosz-török konfliktus kérdésével és hogy miképp lehetne ennek elintézését biztosítani. Az őt neutrális vagy

batalon közös elvi megállapodása konkrét alapot öltött az orosz kormány kezdeményezése által, amely úgy Rómában, mint Konstantinápolyban barátságos fogadtatásra talált. Ha a hadviselő felek által felállított követelések közötti eltérés nem is csekély, még sem lehet leírni arról a reményről, hogy végre mégis sikerülni fog egy mindkét fél által elfogadható megoldást találni. Ez jó lesz arra is, hogy elhárítsa a Balkán-félsziget békéjének megzavarásával fenyegető veszélyt.

Az olasz flotta tengeri akciója az Aegei-tengeren és a Dardanellák elzárása élénken foglalkoztatja a közvéleményt. Nem zárkozhatom el az elől, hogy az aggodalmak, amelyek az akciók nyomán támadtak, bizonyos jogosultságokkal bírnak. Az Aegei-tengerben végbemenő cselekményeket illetően utalnom kell arra, hogy az olasz kormány már a háború elején kifejezésre juttatta szándékát, hogy a Balkánon a statusquóhoz ragaszkodni fog.

Az olasz kormányval azóta folytatott tárgyalások után pedig alapos okom van annak a feltételezésére, hogy Olaszország sem Balkán, sem Törökország területi épségét nem fogja sérteni.

A Dardanellák elzárására nézve a török porta kijelentette, hogy a semleges hatalmak részére az utat szabaddá teszi, mielőtt a közvetlen veszedelem elmúlt. Megbízhatunk a porta jószándékában, hogy ezt valóban teljesíteni fogja.

Rátért ezután a külügyminiszter a marokkói kérdés tárgyalására, majd érintette Kínának köztársasággá történt átalakulását, s mindkét esetben biztosította a közvéleményt, hogy az idegnek érdekei védve vannak.

— Ezek szerint — fejezte be beszédét — az összkép, a melyet a külpolitikai helyzetről adni lehet, nem mondható kedvezőtlennek, de a nemzetközi viszonyok rendszerében létrejött változások szükségessé teszik, hogy a monarchia szárazföldi és tengeri haderejét állandóan fejlessze, mert olyan népek közé van földrajzilag békélve, amelyek fentartás nélkül emelik haderejüket.

A külügyminiszter beszédét helyesléssel fogadták.

Auffenberg után Rosenberg Gyula szólt

fel a kérdést intéz a közös pénzügyminiszterhez, hogy milyen gazdasági politikát szándékozik csinálni a Balkánon. A közös pénzügyminiszter terjedelmes válaszban adja meg a felvilágosítást politikájáról.

Ezután Apponyi Albert gróf szólal fel megnyugvással veszi tudomásul az expoziót. A német-angol feszültségről szól.

Batthyány Tivadar gróf az albizottsági ülések határozatait nem tartja célra vezetőeknek.

Tizza István gróf a közös miniszterek felvilágosításait köszönettel veszi tudomásul, azokban nem talál olyan momentumot, melyre megjegyzései volnának, csupán sajnálattal konstatálja, hogy a monarchia és Oszország között még mindig bizonyos feszültség van. E feszültség megszüntethető, ha a bizalmatlanságot megszüntetik.

Ezután az elnök szavazat alá bocsátja a kérdést az albizottság javaslatára vonatkozólag.

A javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadták. Ezzel az ülés véget ért.

Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus Bécsben.

A múlt évi madridi eucharisztikus világgongresszus elhatározta, hogy legközelebbi összejövetelét folyó év szeptemberében Bécsben tartja meg.

Minden rangú és rendű osztály az egész katolikus világból részt vesz a gyűlekezeten, hogy fölébressze hitét a legfölsőbb Oltárszentségben jelenlevő Ur Jézus Krisztus iránt és hogy az Ur Jézus Krisztussal való legbensőbb életközösséget megerősítse.

„Eucharisztikus” a kongresszus neve, mert a legszentebb eucharisztia, a legfölsőbb

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A bíró ur és a husdoktor.

Itt a tavasz. A falusi emberek, kik eddig a bor mellett, kártyával és pipásgazdálkodással töltötték idejüket, most már a mesén dolgoznak.

A falusi bíró megmozdítja tevékenységéből a főszolgabíró szigorú rendelete, amely elrendeli, hogy a kolera elleni óvatosságok haladéktalanul tétessenek meg. Ilyenkor végig kell járni a községet, minden háznál megnézni, hogy ki van e messzelve, az udvar tisztán van-e? stb. Természetes, hogy ennek nem nagyon örül a bíró, de vannak közöttük olyanok is, akik nem a legkomolyabban fogják fel a helyzetet. Ezek közé tartozik a szentmártoni bíró is. Hogy melyik szentmártoni, azt én sem tudom.

Elindult a bakterrel, hogy közegészségügyi vizsgálatot tartson a községben. Magával hívta a husvizsgálót is, akit Szentmártonban „husdoktor”-nak hívnak. Szorgalmasan vizsgálgatták az udvarokat, házakat addig, amíg a korcsmához nem értek. De itt a bökkenő! Bort, sört, páliakát, lisztet, cukrot, heringet stb. egyszerre megvizsgálai nehéz dolog. Mert hát azt már csak nem mulaszthatják el, hogy az elféléket is meg ne vizsgálják?

De a zavaros helyzetben csakhamar feltalálta magát a husdoktor, aki mellesleg megjegyezve „politikus cipész” is. A boltban kezdtek a vizsgálatot. Alig léptek azonban be, máris kellemetlen illatot érzett a „doktor” ur. Nosza kutatni kezdett s csakhamar a heringes hordóról derült ki, hogy terjeszti a kellemetlen illatot. A doktor ur belelyűt a hordóba s kivett abból egyet.

— Mi ez? — kérdezte.

— Ez? Ez egy hering — felelte nyugodtan az öreg korcsmáros, aki tréfáiról volt nevezetes a faluban s akit a nép „Marcibácsinak” hívott.

— De hiszen ez bűdös, tehát már megromlott — érvelt tovább a doktor.

— Már hogy volna bűdös, vagy romlott, hiszen csak hering szaga van, — mentegette a heringet Marci bácsi.

A bíró, aki nyugodtan vizsgálgatta festékes cukrot, most már idejét látta annak, hogy beavatkozson a dologba s véget vessen a végnélkülinek ígérkező vitának, mert a doktor kifogásaira mindig talált mentséget Marci bácsi. Ezért hát hivatalos tekintélyének teljes latbavetésével mondta: ki az ítéletet:

— A törvény nevében lefoglalom!

Marci bácsi ellenben — mit tehetett volna mást — felebbezett az ítélet ellen.

Nosza rögtön bepakolgatták, a heringet s tanakodni kezdtek, hogy mit is kellene tenni, hisz eddig még nem volt eset arra, hogy az ilyen intézkedésük ellen felebbestek volna. Elgondolkozva álldogáltak így, amikor egyszer csak homlokára csapott a doktor ur, jelezve ezzel azt, hogy neki egy igen jó eszméje támadt.

— Nos? — kérdezte a bíró.

— Vigyük el a heringet a jegyző urhoz s kérdezzük meg tőle, hogy mit csináljunk? — Abbizony! Hogy nem jutott előbb eszembe. Akkor már meg is mondta volna ezota!

Magukkal hívták tehát Marci bácsit s beállították a jegyző irodájába.

A kancelláriában egyedül ült a jegyző, belemerülve munkájába, így nem is hallotta a kopogást, csak a belépők hangos köszönésére vette észre őket.

— Jó napot jegyző ur, köszöntött be a bíró. — Adjon Isten bíró uram! Mi jót hozott. Értette a bakter kezében levő csomagra.

— Egy bűdös heringet. Bementünk vizsgálni a Marci bácsi korcsmájába s ott bukkant egy egész ilyenféle tele hordóra a husdoktor s azt mondta, hogy ez már romlott. En meg lefoglaltam. Az ítéletembe nem nyugodott bele Marci bácsi, hanem apellált s most nem tudjuk mit csináljunk.

A jegyző pár pillanatig bámulva nézett hol egyikre, hol másikra. Különösen nem értette meg a Marci bácsi mosolygását s kacintgatásait. De csakhamar derengeni kezdett agyában valami. Bajusza alatt sunyi mosolyra huzódott ajka, majd pedig komolyan adta meg a további utasításokat:

— Hát bizony itt nincs más mit tenni, mint bemenni Váradra s doktorral vizsgálatot felül. Az majd megmondja, hogy romlott e vagy nem.

— De hát hogy menjünk be? — kérdezte a bíró.

— Hogy? Hát kocsin! Mire való a községi elfogatos. Fogasson be vele.

— Hé János — kiáltott a bakterre a bíró — eredj el a komámhoz s mondd meg, hogy azonnal fogjon be, mert bemegyünk Váradra.

A bakter elment s csakhamar a kocsival tért vissza. Felfültek rá, s a döcögős szekéren bejöttek Váradra az „állatorvoshoz”. Az állatorvos nem volt otthon így tehát leültek a folyosón s pipa füst mellett vitatták meg egymás igazát. Se a husdoktor, se Marci bácsi nem akart engedni. Így aztán csak eltelt az idő. Már két óra is elmúlt délután, amikor megérkezett az állatorvos. A bíró azonnal elő-

Oltárszentség a kongresszusnak célja és közép-pontja. Meg kell erősíteniünk hitünket a legfőbb és legfőbb Oltárszentségben jelenlevő isteni Üdvözítőnk iránt. Meg kell őt vallanunk az egész világ előtt. Meg kell edzenünk minden-nemű rangú és koru hívőben a katolikus életet, a katolikus élettevékenységet a szent áldozás vétele által.

Hitgyöngye korunkban már valóságos élet-szükséglet, hogy ily összejövetelek révén a gyöngék hitét fölébresszük, a csüggedőkbe pedig hitvallói bátorságot öntsünk.

A bécsi kongresszus f. év szeptember hó 12—15-ig fog lefolyni. Tehát oly időszakban, amikor a népesség minden rétegének élénk részvétele várható.

Az ünnepek programja, bár véglegesen még nincs megállapítva, főbb pontjaiban mégis megjelölhető. A nyilvános üléseken az összes résztvevők számára előadásokat tartanak. Az egyes szakosztályokban kisebb hallgatóság előtt tudományos kérdések kerülnek megvitatás alá. Ünnepeles isteni tiszteletek és kiváló egyházi szónokok szent beszédei emelik az ünnepeket lényegre. A jelenlevők testületileg járulnak a szent áldozáshoz és végül a kongresszust hatalmas eucharisztikus körmenet zárja be, amely gazdagon földszított utakon vonul át.

A magyarországi résztvevők számára meghatározott templomok vannak fenntartva. Az önállóan alakult magyar bizottság a legnagyobb körültekintéssel fog mindenben eljárni. A bizottság élén Vassary Kolos hercegprímás és Isabella főhercegnő állanak. Őseinket Bécsben a magyar katolikusok leghivatottabb képviselői előadásokat fognak tartani és isteni tiszteleteinket a magyar püspöki kar tagjai az Oltárszentségről szentbeszédet fognak mondani.

Aki az eucharisztikus kongresszusra részt akar venni, az az Orsz. Katolikus Szövetség központi irodájában (IV. Ferenciek tere 7. III. lépcső I. 8.) jelentkezzen s a tagsági díját is odaküldje. Ez valamennyi ünnepélyre 10 korona. Ennek fejében a jelentkezők az összes

állott s előadta, hogy miáratban vannak. Az állatorvos hasát fogta s úgy nevetett Marci báccival együtt. Ő már előre tudta a bekövetkezendőket, de nem szól semmit. Elvezni akarta a bírót és a husdoktor urak jóh szemüségén.

— De bíró uram — kiáltott az állatorvos, amint magához tért a nagy nevetésből — hisz a romlott ételeket nem én, hanem az emberorvos vizsgálja meg. S ez a hering remélhetőleg nem állatnak készült. Vigyék el az orvoshoz s az majd megmondja, hogy romlott-e a hering; vagy nem.

— De állatorvos ur, hisz a hering is állat — erősködött a husdoktor.

— De ember eszi meg! Tegyenek csak úgy, ahogy mondtam.

Itt már nem volt mit politizálni tovább. A bírót és a husdoktor megszegyenülve távoztak el. Felültek a kocsi s haza felé hajtottak. A város végén hirtelen egy korcsma tábláján akadott meg a szeme a bírót urnak. Rögtön eszébe jutott, hogy reggel óta sem nem evett, a Marci bácsi festékes cukorján kívül semmit, sem nem ivott. Nosza megtette hát az indítványt:

— Itt egy korcsma. Nem jó volna harapni valamit s inni reá egy pohár bort?

— En nem bánom felelte a husdoktor.

— Allj meg kocsis — adta ki felelet helyett az ordert Marci bácsi a kocsisnak.

Betelepedtek a korcsmába.

ülésekre szóló belépőjegyet továbbá jelvényt, utmutatót Bécs számára és a kongresszus által kiadott iratkákat kapnak. Ha valaki jelvényt és nyomtatványokat nem kíván, úgy a jegyért 6 koronát fizet. Aki pedig csak egy napot szentelhet az ünnepségnek, az 2 korona lefizetése ellenében jogot nyer, hogy az illető napon minden ülésen résztvehesse.

Azok, akik személyes megjelenésben akadályozva vannak, a kongresszus résztvevőivé válnak, ha a tagsági jegyet megváltják, mert ezzel a kongresszus célját is szolgálják.

A magyar bizottság úgy a magyar államvasutaknál, mint az összes helyi érdekű vasutársaságoknál közbenjár és a résztvevők számára mérsékelt menetjegyeket biztosított. A bizottság gondoskodik azon résztvevők elszállásolásáról is, kik ez ügyben hozzá fordulnak.

Magyarország Katolikusai

Lehetőleg nagy számmal vegyetek részt a bécsi eucharisztikus kongresszuson. Valljátok meg nyíltan hiteteket és mutassátok meg, hogy ti méltányoljátok annak mérhetetlen jelentőségét ideigvaló, mint örök boldogságtokra. Emelkedjétek a mindennapi élet gadjai fölé és sergessen gyülekezzetek a legmélyebb tisztelettel és áhítattal a legfőbb és legfőbb Oltárszentség köré, amely titeket isteni Üdvözítőnkkel egyesít. Ugy tekintétek közreműködéseket, mint örvendetes ígéretet annak, hogy az összes művelt katolikus nemzetek remélhetőleg már a közeli jövőben Budapestet, Mária országának székesfővárosát fogják kijelölni az eucharisztikus kongresszus színterül édes hazánknak dicsőségére és mindazok épülésére, akik apostoli küldetésüknek tudatában vannak.

Változások a külügyminiszeriumban.

Gróf Wickenburg Márk, a külügyminiszerium új osztályfőnöke átvette a kereskedelem politikai osztály vezetését, mely eddig Mihájlóvits osztályfőnök kezében volt, Bárány Talián Dénes, aki eddig a kereskedelem politikai osztályhoz tartozott mint idősebb hivatalnok nem marad meg Wickenburg vezetés alatt, hanem a legközelebbi jövőben nyugalomba vonul.

Enni való már nem volt, így hát csak ittak. Egyik üveg bor a másik után csuszott le szomjas torkaikon. Marci bácsi egyszer csak felvetette a szót:

— Jó volna már haza is menni.

— En nem megyek egy tapodtat sem, míg nem eszem — felelte a husdoktor. Kenyeret kért s beszóta, bepaprikázta s falatozni kezdte. Csakhamar követték példáját a többiek is. A husdoktor ur gondolkodik egy kicsit, majd lassan egy kis csomagocskát húz elő a zsebéből. A hering volt.

— De hisz rossz az — mondta a bírót.

— De nem annyira, hogy meg ne lehetne enni — felelte a husdoktor s azzal nyugodtan falatozni kezdte a heringet.

A heringet csakhamar jóívágygyal fogyasztották. A bor még jobban csuszott reá...

Késő este, amikor egymásra dőlve, ültek a kocsi s hajtottak haza, már csak az öreg Marci bácsi állott, azaz ült még valahogy a husdoktor mellett a kocsi s valahányszor a doktor fele húzta fejét a bor, mind annyiszor a fülébe suttozta:

— No ugye, hogy nekem volt igazam!!

S a husdoktor szótlanul bólintott mindég, mintha csak azt mondta volna: igaza van...

Azt mondják, hogy azóta nem hívja húst vizsgálni a bírót a szentmártoni husvizsgálót.

Simon Andor.

Hol legyen a vásárcsarnok.

Villanegyed a hegyen.

Nagyvárad város szépművészeti és közlekedési szakbizottsága tegnap foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy hol legyen a vásárcsarnok.

Köszeghy József városi főmérnök úgy javasolta, hogy a vásárcsarnok a Nagypiac téren, Zöldfa-utca tengelyében építtessék.

A szakbizottság ezt teljesen elhibázottnak tartaná, hanem egyhangulag odanyilatkozott a tegnapi ülésen, hogy a vásárcsarnok részére a legalkalmasabb hely a Nagypiac téren Kossuth-utca és Zöldfa-utca között, az Andrányi házzal szemben levő négyszög területe, amelyen most az asztalosok, kárposok, kalaposok stb. árulnak. Ez a terület az Olaszban lakó közönség által is könnyen hozzáférhető lenne, az új Ezredévi Emléktéri hidon át. Még ha volna is valami épület Zöldfa-utca tengelyében a Nagypiacon, azt is el kellene onnan bontani. Javasolja tovább a szakbizottság, hogy a vásárcsarnokra nyilvános tervpályázatot írjon ki a város s a pályadíjakat a város tanácsa állapítsa meg.

Ezenkívül egy parcellázás iránti kérelemmel foglalkozott a szakbizottság. András Gusztáv a Száldobágyi-uton, a Páris-patak kórház-utcai oldalán levő nagy területét akarja 13 házbhelynek parcellázni.

A városi mérnöki hivatal javasolja az engedély megadását, de azon kikötéssel, hogy ingyen adjon a városnak egy átvészelt utcára 10 méter széles területet s a járdát saját költségén készíttesse el. A Páris patakon az új utcában a hidat a város építteti fel.

A szakbizottság ezt elfogadta, sőt még túl ment a kívánalmakban, amennyiben javasolja, hogy a közművek: vízvezeték, csatornázás elkészítésére is köteleztessék a telek tulajdonosait. Ha ezek a telek beépülnek, a város végén, kitűnő hegyi levegőben csinos villanegyed keletkezik. Egyben el lesz érve az is, hogy ha az új nagy kórház kiépül, a már meg levő Petőfi-utcával egész új városnegyede lesz a városnak.

A szakbizottság ülésén Komlóssy József gazdasági tanácsos elnököl s jelen voltak: Satarill Ferenc, Tabéry Armin, dr. Toury László, Székely Sándor, Schwarcz Izidor, Köblös Ferenc, Hann Lajos és Czegléd István jegyző.

Hatóságilag eng.

végeladás!

Női divat dolgokat
olesón szerezhethet be:

Vajda Sándor
cégnél Rákóczi-út 5.

A legújabb

tavaszi czipő újdonságok

MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.

Szabott gyári egységáruk.

Telefon 687

Telefon 687.

A drágánfalvai gyilkosság.

Tegnap számunkban megírtuk, hogy a drágánfalva-cigányfalvi uton halva találták meg Szála Flóriánt. A vizsgálat megállapította, hogy Szála gyilkosságnak esett áldozatul. A gyilkosság felől tegnap az a hír volt elterjedve, hogy azt a tárkányi legények követték el és hogy a csendőrök Tárkányban nyomoznak, mert a jelek azt bizonyítják, hogy a gyilkosok ide menekültek vissza. Ez a hír minden alapot nélkülöz.

A gyilkosság bosszu műve volt s azt a drágánfalvaiak közül követték el. A gyilkosság pedig az eddigi nyomok alapján úgy történehetett, hogy Szála a gyilkosság éjjelén Drágánfalváról igyekezett Cigányfalvára s utközben lestek rá a gyilkosok. A támadók előbb rálőttek Szálára, aki azonban sebével futásnak eredt, de menekülésközben többször megbotlott. A gyilkosok ekkor utána futottak és a puskagyával fejbeverték a szerencsétlen embert.

Az ütések oly súlyosak voltak, hogy a fegyver agyából egy darab letört, amit meg is találtak a csendőrök Szála hullája mellett. Nem felel meg tehát a valóságnak az, hogy a gyilkosok a hullát a sinekre vonszolták és ott a vonat személyzete vette észre. A boncolás megállapította, hogy a lövés már egymagában is halálos volt, azonban Szála még a lövés után csak egy félóra múlva halhatott meg, amikor puskagyával többször fejbe verték.

Az ütések több helyen beszakították a koponyát és szétroncsolták az agyvelőt. A csendőrség eddig több embert letartóztatott Drágánfalváról, akik mindnyájan részeseznek látszanak a borsalmas gyilkosság elkövetésében.

A letartóztatott emberek tagadnak mindent, azonban a csendőrség meg van győződve róla, hogy a valódi tettest is letartóztatta.

Jelenleg a gyilkos fegyver után kutat a csendőrség. Házi- és házi járaak és a legrejtettebb zugokat is felturják. Eddig még nem találták meg a fegyvert. Annyit azonban megállapított a csendőrség, hogy rablógyilkosságról szó sincs, mert Szála sebeit a gyilkosok át sem kutatták, azokban ugyanis minden tárgyat megtaláltak.

Itt tehát csakis a bosszu vezette Szála gyilkosait, ami megkönnyíti a nyomozást, mert Szálának kevés haragosa volt, akiket le is tartóztatnak.

UJDONSÁGOK.

* **A főispán Abbáziában.** Hlatky Endre, Nagyváradi város főispánja tegnap, három heti tartózkodásra Abbáziába utazott.

* **Májusi ájtatosságok.** A katolikus templomokban tegnap, kedden este kezdődtek a májusi Mária ájtatosságok. A plébánia templomokban, dacára a keletellen időnek, a hívek nagy számmal voltak jelen. Az olasz plébánia templomban Imrik Sándor Zoltán plébános, a Szent László templomban dr. Vacs-kics Gyul. tb. kanonok és a Váradi-velencei plébánia templomban Halász Gyula plébános tartottak szent beszédeket. A zárda templomok és kápolnáknál szintén tegnap volt az első Mária ájtatosság.

* **A polgármester íthón.** Rimler Károly polgármester Abbáziából tegnap este a

gyorsvonattal hazaérkezett. A podesta bár igen rövid ideig volt távol Nagyváradtól, a tenger-melléki tartózkodás igen jó hatással volt egészségére.

* **Május 1.** Pár évvel ezelőtt aggodalommal vártuk a legpoétikusabb hónap beköszöntét: május 1-ét. Zajos munkás tüntetések, zavargások, kisebb nagyobb esete-paték tették emlékeztetéssé a »Vörös májust.« Ma már a munkások ünnepe, amelyen ugyan megtartják a szokásos felvonulásokat, de nagyobb, élesebb mozgalmak nem zavarják meg a május 1-ét. A műhelyekben szünetel a munka s a munkások szórakozásra használják fel a szabad napot. Nagyváradon a munkások délután összegyűlnek s a városon keresztül tüntető felvonulást rendeznek. A nyomdákban sem dolgoznak s így a lapok legközelebbi száma csak pénteken reggel jelenik meg.

* **Havas eső.** Tegnapra ismét megváltozott az idő. A pár napos tavasz hirtelen eltűnt és már félni lehetett, hogy ismét beáll a zord idő. Szerencsére ez nem következett be. A hőmérő ugyan alaposan esett, azonban mikor a szél olykor elállott, érezhető volt a tavasz melege. A vármegyében azonban Magyar-csékén például sokkal hűvösebb volt az idő. Ott egész nap esett és hideg északi szél fujt állandóan. Délután havas eső esett. A gazdák fagytól tartanak, ami nagy károkat jelentene.

* **Újabb szabályrendeletek.** Nagyváradi város pénzügyi szakbizottsága tegnap délután ülést tartott Bordé Ferenc főjegyző elnökelete alatt, amelyen jelen voltak Székely Sándor, Weisz Lajos, dr. Thury László, Szűcs Géza, Lukács Odón, Pásztor Bertalan. A számvevőség és a városi házipénztárról készített szabályrendelet-tervezetet általánosságban és részleteiben elfogadta a bizottság. Ennek kapcsán Székely Sándor bizottsági tag kérte, hogy a nyugdíj kifizetésekre vonatkozó intézkedésekből folyó nehézségeken enyhítsenek, amire nézve Szűcs Géza számvevő kellő felvilágosításokat adott. A két szabályrendelet ezután a jogügyi szakbizottság elé került. — A gyógyszer-tár átruházások után fizetendő illetékekről készített szabálytervezetet szintén változatlanul elfogadták.

* **Köztisztasági vizsgálatok.** Megindultak a vármegyében a köztisztasági vizsgálatok. Vasárnap volt a két fűrdőben is a köztisztasági vizsgálat. Eszt örömmel mondhatjuk, hogy itt semmi kifogás nem merült. Ugy a Félix, mint a Püspök fűrdőben minden a legnagyobb rendben volt. Már rendben, kintititva vannak a szállodák s örömmel várták a mai napot, amikor ki nyillanak ajtóik és befogadják az érkező vendégeket. A sétateretek tisztán vannak. Az erdő zöld. A nyári teraszok is fel vannak már szerelve. De nemcsak a fűrdőkben, üdülőhelyekben, hanem a községben is megindulnak a vizsgálatok. Ezt a belügyminiszter rendelete idézte elő, amely tegnap érkezett le a vármegye alispánjához. Innen pedig nemsokára a főszolgabírókhoz, majd az előjáróságokhoz megy. Így majd csak kitavaszodik akkorára, amikor a községekben fogják a tavaszi közegészségügyi vizsgálatokat megtartani.

* **Közigazgatási bizottsági ülés a vármegyén.** Bihar megye közigazgatási bizottsága ma tartja meg május havi ülését. Az ülés mint rendesen, a vármegyeház kistermében lesz megtartva.

* **A kereskedők egyöntetű zárórája.** A kereskedők közös elhatározása alapján ma május elsején a záróra este fél 8 órakor lesz. A záróra szombatira nem kötelező, amikor is tetszés szerint zárnak a kereskedők.

* **Bordé Ferenc főjegyző betegsége.** Bordé Ferenc főjegyző három hétre a fővárosba utazik, hogy magát gyógykezeltesse s esetleg operációnak vesse magát alá. Nyeive pár hét óta erősen megdagadt. Néhány nappal ezelőtt a főjegyző fentjárt városi ügyekben Budapesten s ez alkalommal egyik egyetemi tanár véleményét kikérte, aki operációt ajánlott. Bordé Ferenc betegsége városszerte részvétet keltett. Szerencsére azonban nem oly súlyos természetű, hogy aggodalomra adna okot. A gyógykezelés után, amelynek reméljük, meg lesz mielőbb a teljes sikere, a főjegyző hosszabb szabadságra megy.

* **Hirtelen halál.** Krivacssek Mátyásné 78 éves piaci árusnő ma reggel a Teleky-utca 4. sz. a. pincében ahol zöldségeit tartotta, hirtelen rosszul lett s meghalt. A házbeliek értesítették a rendőrséget, honnan Bodó László r.-felügyelő Dr. Nemes Áron t. orvossal kiszállt a helyszínére s megállapították, hogy nevezett asszonynak halálát agykori gyengeség okozta. A hullát hozzátartozói Madár-utcai lakására vitték.

* **Fürdőmegnyitás.** Eljött a lombkoros, kedves május, a tavasz legszebb hónapja. A himes réteken virágok nyílnak, a zöld diszben álló erdő bokrai tövében gyöngyvirágok pompáznak. A városok népe örül, ha a négy fal közül, a hol oly sokáig rabkodott zord téli napokon, kimenekülhet a szabadba, a friss, ózondus, virágillatos levegőre. Divatba jönnek a kiránduló helyek, a szabadban való szórakozások. Városunknak két gyönyörű természeti ritkasága a két fűrdő, melyek tavasztól őszig nyújtanak bő idilli örömeiket a kirándulóknak. A Félix-fűrdőt nem is kell megnyitni, mert ott állandó a szesz; de azért a tavasz érkezése, május beköszöntése itt is új életet, — mozgást hoz magával. A Püspökfűrdőben ez új szesz már új bérlet, új embereket talál. Az elhunyt Kernács bácsi nejétől a napokban Danca István az eddigi főpincés vette át a fűrdőt albérletbe s az ő tapasztalt vezetése alatt bizonyára az idén is a sikerült, kellemes otthona lesz Nagyvárad és messze vidékének a jó hírű Püspökfűrdő, melynek megnyitása vasárnap történt igen szép időben, — edves kilátások között. A megnyitáson nagy közönsége volt a Püspökfűrdőnek.

* **A főorvos a szalontai gyógyszer-vizsgálón.** Nagyszalonta a csónak toronyán kívül arról is nevezetes, hogy onnan igen sok olyan hír kerül a sajtó útján szét a nagyvilágba, vagy legalább is Nagyváradra, amelyeket ilyen apró betűkkel szokott az újság közölni. Azok közül való a következő történet is, amely — kijelentjük — nem riposteri fantázia szülötte. Dr. Móricz Ernő Biharvármegye főorvosa a napokban a szalontai gyógyszer-tárakat vizsgálta. A vizsgálat alkalmával a főorvos arról is meggyőződést akart szerezni, hogy a fiatal gyógyszerészeknek ismeretei milyen fokon állanak. Egyik gyakornoktól azt kérdezte, hogy melyik az a gyógyszer, amelyet állandóan víz alatt kell tartani? A nyájas olvasóknak megszugguk, hogy ez a gyógyszer a foszfor. Azonban a mi gyakornokunknak nem sughatta meg ezt senki. De azért az ifja és bohó gyógyszerészeknek nem jött zavarba. Gondolkozott egy kicsit, aztán kivágta a klasszikus feleletet: — a pióca.

* **Megszemmieltetett óvónő-választás.** Nagyszalontán a lemondá. folytán megüresedett községi óvónői állásra szavazat-többséggel Szabó Mariskát választották meg. A kisebbségben maradt Kállo Róza a választás ellen felelbeztést jelentett be a közigazgatási bizottsághoz, ahol azonban a választás helybenhagyásá-

val a felebbezést elutasították. A bizottsági ülés határozatát a miniszterhez felebbezte meg Költő Róza. A minisztertől tegnap érkezett le a határozat, mely a választást megsemmisíti, mert a választást fogantató felügyelőbizottság nem szabályszerű volt megalakítva. Az óvónői állást legközelebb új választás útján fogják betölteni.

* **Uj egyetemi tanár.** A király dr. Finkey Ferenc sárospataki jogakadémiai tanárt a kolozsvári egyetemhez a büntető per jog nyilvános rendes tanárává nevezte ki.

* **Árpádkori sírok Erdélyben.** Rendkívül érdekes ásatások folynak a Torda-Aranyos megyei Várfalván. A múlt hét folyamán ott br. Jósika Gábor kastélya kertjében régi sírokat találtak s az azóta folytatott ásatások után ma már bizonyos, hogy a kert egy Árpádkori temetőt takar. A nevezetes lelet fölfedezésének és bejelentésének érdeme a br. Jósika Gáboré, aki a tordai fényképpel a feltárt sírokat eredeti helyzetükben le is fényképezette. A leletet rögtön bejelentette a kir. Museum Régiségtárának, ahonnan dr. Roska Márton tanársegéd szállott ki a szakaszerű ásatások megkezdésére. Az egyik sírból kikerült I. Endre (1051—64) király idejéből való kis ezüst pénz arra mutat, hogy a temető legelső Árpádkori királyaink korából való s terjeszkedése idejére és irányára is előreláthatóan nevezetes tárgypontokat fog nyújtani. — Várfalva fölött különben hajdan római táborhely s az Árpádok korában a Tordavár nevű királyi vár állott. A most fölfedezett temető igen valószínűleg e vár első vitézének és várnépeinek maradványait rejti.

* **Pályázat jogtanári tanszékre.** A nagyvárad kir. katolikus jogakadémián az 1912. évi szeptember 1-re megüresedendő tanszékre, melylyel az I. félévben a közgazdaságtannak heti 5 órában és a magyar állam statisztikájának heti 4 órában, a II. félévben pedig a pénzügytannak heti 4 órában, azonfelül az első félévben heti 1 órában, a II. félévben pedig heti 6 órában speciale collegium előadásának, illetve szeminárium tartásának kötelezettsége van összekötve, pályázatot hirdet a miniszter. A pályázók az eddigi alkalmazást, a végzett tanulmányokat, az esetleges magántanári képesítést, irodalmi működést és egyéb figyelembevehető körülményeket igazoló bizonylatokkal, továbbá keresetlél levéllel, amelyből kitűnjék, hogy a pályázó rom. kath. vallású és rövid életrajzi vázlatral ellátott, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címzett folyamodványokat a nyilvános alkalmazásban lévő elöljáróságuk, mások közvetlenül 1912. évi május 15-ig a nagyvárad kir. kath. jogakadémia dékánjánál tartoznak benyújtani.

* **Beomlott partfal.** Második éve dolgoznak a vasuti főállomás és a Váravelence pályaudvara közt létesítendő második vágány kiépítésén. A pályatesten sok akadályt kell legyőzni az építési taktikának s a rövid utvonalon nem kevesebb mint három új hidat kell felállítani és pedig a kórház- és kálvária-utcai átjárók felé, továbbá egy monumentális hidat a felső Körös felett a régi vasuti hid mellett. A föld munkálatok már nagyjából elkészültek, a pályatest csak nem egészen kiszélesítve és lehengerelve van. A fő állomástól kezdve jó darabon igen keskeny volt az utvonat, itt a hegyoldalból is le kellett hordani a földet terület nyereség végett, a hegy oldalát pedig termés kövekkel kellett kirakni, hogy be ne omoljon. A multkor esős időben a föld egy helyen, mely még csak kipócolva volt, jókora magasságban beomlott s mintegy 20—30 mé-

terre betemette az árkot és a munkálatok színterét. A napokban már ezt az akadályt is elhárítják s nemsokára kezdődhet a sínek lerakása, illetve áthelyezése. A folyó munkálatok miatt a vonatok a két állomás egyes kritikus pontjain csak nagyon lassan közlekednek.

* **Mikor végzik ki Sipos Bálintot?** A Kuria kegyelmi tanácsa már több hete, hogy a Sipos Bálint ügyét felterjesztette a kabinet irodába. Azóta semmi hír sincs a gyilkos ügyről. Nagyváradon nap mint nap után várják a király döntését. Jogász körökben megoszlik a kegyelm felőli vélemény. Sokan azt hiszik, hogy megkegyelmez a király Siposnak, mert a gyilkosságot nem nyereség vágyból követte el. Viszont mások meg vannak győződve, hogy nem kap kegyelmet Sipos. A törvényszéken még nem tudják mikor fog megérkezni a király döntése. A törvényszék elnöke május hóra teszi a legfelsőbb döntés megérkezését; bár nincs kizárva, hogy e hó elején leküldik azt s így esetleg május elején végzik ki Sipost.

* **Elnökválasztás az iparkamarában.** A keresk. és iparkamara Vasárnap délelőtt 10 órakor tartandó alakuló gyűlésére vonatkozólag a következő sorokat vettük:

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara alakuló gyűlése folyó hó 5-én, vasárnap délelőtt 10 órára hivattán egybe, tisztelettel kérjük Cimedet, hogy az egyöntetű eljárás céljából a gyűlést megelőzőleg folyó hó 5-én, vasárnap délelőtt 8 órakor a nagyvárad ipartestület helyiségében tartandó értekezleten okvetlenül megjelenni sziveskedjék. Egyuttal szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy az elnöki állásra jelöltünk: dr. Moskovits József annyival is inkább, mivel dr. Hovár Géza kétségtelesen és a leghatározottabban kijelentette, hogy az elnöki állásra nem reflektál. Nagyvárad, 1912. május 1. Hazafias üdvözléssel a nagyvárad ipartestület elnöksége.

* **Liliomtipró bolti szolgáló.** Murányi Gyula 33 éves bolti szolgáló ellen feljelentés érkezett, hogy egy iparos segéd 7 éves kisleánykájára ellen erkölcstelen merényletet követett el. A rendőrség Murányi Gyulát a nyomozás adatai alapján letartóztatta s átadta a kir. ügyészségnek.

* **Kiő a csónak.** Nagy József biharpüspöki lakos bejelentette a rendőrségnek, hogy folyó évi április 6-án déli 12 órakor, mikor a széles utcai hid építésénél mint munkás dolgozott, egy 6 méter hosszú és 1 és fél méter széles csónakot fogott ki a megáradt Körösből. A csónak igazolt tulajdonosa jelentkezzék a rendőrség földszint 7. sz. szobájában.

* **A felfüggesztett tanító ügyét egyes körök minden áron úgy akarják feltüntetni, mintha ezzel a biharmegyei és nagyvárad tanítók szolidaritásban lennének.** Pedig úgy áll a dolog, hogy a Biharmegyei tanítóegylethez tartozó 600 tanító közül tiznél több nem tart velük. Erről meggyőződhetnek majd május 21-én a gyűlés napján. Így áll a dolog; — ezen nem segít semmiféle handabandázás; sőt csak ronthat, mert még abból a tizből is elvadítanak vele néhányat. — Más a fizesítérendezés ügye és más a miniszter iránti tiszteletlenség, engedtlenség és az anarchia. Ezt nem szabad és nem lehet összezavarni. A személyeskedés terére mi nem követjük az anarchistákat. Annyit azonban jelzünk, hogy azért nem követjük, mert nagy baj támadhatna belőle. Akkor ugyanis a fegyelmi ügy nem csak a miniszter iránti tiszteletlenségre és engedtlenségre terjeszkednék ki, hanem más egyebekre is. Ezt pedig egyelőre

nem akarjuk. Azért csak figyelmeztetjük azt akit illet, hogy *akinek vaj van a fején, az ne álljon ki a napra.* Az efféle személyeskedésekkel pedig a Katolikus Népszövetség megalakítását megakadályozni nem lehet. A Népszövetség meg fog alakulni két héten belül, már a megalakulás idejét is kitérték s rövid idő alatt egygyel több okuk lesz a nyugtalanságra azoknak, a kiknek cirkulusait megzavarja a keresztény öntudat ébredése, a keresztény összetartásnak hatalmas megnyilvánulása.

* **Uj sport játék.** Igen szép és teljesen új sport üzésre alkalmas találmány jött forgalomba, mely olcsóságánál fogva rövid időn belül úgyszólván mindenkinél nélkülözhetetlen lesz, felnőttek, hölgyek és gyermekek részére, test-edző, szem és kezűgyesség kifejlesztésére annyira olcsó, hogy bárki is megszerezheti, mert 1 koronától 3 korona árban és 5-féle nagyságban kaphatók. Egyedül LADÁNYI JÓZSEF puska-műves sport üzletében Rákóczi-ut Moskovits palota. A M. kir. lőpor áruda, telefon 269. Tanoncok felvétetnek.

* **Trieszti kávépiac Nagyváradon** Aszodi Kossuth-utca. Vigyázat mert sok az utánzat, természetesen a fogyasztók kárára. Aszodi trieszti kávé és tea behozatalának a 8 féle zamatu pörkölt kávéi a jogobbak és legolesobbak. Motor üzemi pörkölés és darálás kávépörkölés a vevő előtt történik. Cukorka és esokoládé különlegeségei a legobbak és legolesobbak. Füzlet: Kossuth utca, fiók: Kert-utca.

* **Bérma és áldozó ruhák és koszorúk** legnagyobb választékban. Hevesi Páris divatáruházában. Zöldfa-u.

UR-DIVAT ÉS FEHÉRNEMŰ KÜLÖNLEGESSÉGEK LENGYEL

URI-DIVAT ÜZLETÉBEN
Bémer-tér 1. Telephon 12-48.

SELYEM TRIKÓ, GUMI TRIKÓ ÉS
HALCSONTNÉLKÜLI FÜZŐ
eredeti párisi szabadalmazott gyárt-
mány, csak

Rosenzweig Rózánál

kapható. Szalárdi-utca 9.

Rimanóczy műbutorgyár.

—: Állandó bútorkiállítás. —:

I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.

Saját készítményű modern cserép-kályhák állandóan raktáron. Elvállalja kályhák javítását.

Raktár és iroda: Rákóczy-ut, saját ház.

—: TELEFON: 796. —:

Költségvetés díjtalan.

Különleges felöltők, kosztümök
blouzok és gyermekruhák
a legnagyobb választékban

Spitzer Béla

női és gyermekruha áruházában
Rákóczi-út.

A legfinomabb angol és
francia ruha-vállalat!!

Olcsó szabott árak!

A bérmlásra megérkeztek a legizlé-
sebb és legmegfelelőbb, de egyuttal
a legolcsóbb arany ékszerek és órák

Szilágyi Géza és Társa

órák, ékszerész

Rákóczi-út 4. Helybeli és vidéki telefon 630.

ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Damjanich-utca 1a sz. em.

Alcszközöl

törles tése és je
zálog kölcsönöket,

Financirozza HÁZAK VÉTELÉT és ELADÁSÁT
és azokra, mint minden más ingat-
lanra a legmagasabb értékbecslés
szerint GYORSAN OLCSÓ KÖLCSÖNT folyósítat.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: A nemzetes asszony.
Csütörtök: Luxemburg grófja.

Péntek: Rablólovag.

Szombat: Sastiók.

Vasárnap d. u. Kis gróf. Este: Bál az ud-
varnál.

A nemzetes asszony sikere. Géczy
István paraszt vígjátékát kedvező kritika fo-
gadta. A debreceni bemutató, amely egyidejű-
leg folyt le a nagyváradival, óriási sikert ara-
tott, a szerzőt melegen ünnepelte a város kö-
zönsége. Nagyváradon is kellemesen hatott a
darab zamatos magyar íze, egészséges levegője.
Az ujdonságot ma este megismétlik a Szigligeti-
színházban.

Luxemburg grófja. Holnap este felele-
venitlik a népszerű „Luxemburg grófja”-t, a
legújabb szereposztásban, amely legutóbb álta-
láncs tetszéssel találkozott.

Jön Blaha Lujza. A jövő héten itt lesz
közöttünk Blaha Lujza, a magyar színpad büsz-
kesége. A Szigligeti-színházban vendégszer-
pel, néhány jobb alakítását mutatja be. A Blaha-
estéről legközelebb nyújt tájékoztatást a szin-
ház igazgatósága.

MULATSÁG.

A Legényegylet táncestélye. A Kat-
holikus legényegylet vasárnap este 8 órakor
háziestélyt rendez. A háziestélyre a megfelelő
előkészületeket megtette a rendezőség. A ke-
délyesnek ígérkező háziestély iránt nagy érde-
klődés nyilvánul meg.

SPORT.

Hármas football mérkőzés. A közelgő
vasárnap délután ismét a NAC ez az agilitásá-
nál fogva méltán legnépszerűbb nagyváradi
Club váltózatot, élénk programot készít elő.
Három érdekes mérkőzés fog a délután folya-
mán lezajlani. Déután fél 2 órakor a NAC II.
és NSE II. között revans mérkőzés. Utána 3
órákor a VAC fog bemutatkozni NAC fehér
csapatával való mérkőzésben. A délutáni 10
mérkőzésre fél 5 órakor kerül a sor, amikor a
NAC I. csapata a debreceni MTE vendég csa-
pattal fog mérkőzni. A debreceni csapat jelen-
leg igen jó formában van így a NAC-nak
kemény feladata lesz, ha eddigi győzelmeit
szaporítani akarja.

TANÜGY.

Gyengeelméjük, gyengetehetségük
felvétele. A borosjenői gyógypedagógiai ne-
velő és foglalkoztató állami intézet, 1911-12-
es iskolai év kezdetétől több növendéknek
felvételt a tantervezetbe 7-10 éves,
a foglalkoztatóba 14 év feletti tanításra és
foglalkoztatásra alkalmas gyengeelméjű, gyenge-
tehetségű egyének. Ugy az ingyenes, mint a
fizető feltételekről bővebb tájékoztatást nyújt
bármelyik az intézet igazgatója: Csapó György,
Borosjenő, Aradmegy.

NYILTTÉR.

Május 8-án

Sternthal Arthur mácsai gazdaságában
bérletfelosztása miatt hetvenhat darab
részben ellős, részben fejős, vöröstarka
tehén önkéntes árverés útján eladásra
kerül. Az árverés délelőtt 9 órakor kez-
dődik. Vevőket Várad-Less. állomásnál
kocsik várják. Ugyanott mindenféle gaz-
dasági eszközök is eladók

Gyógyszertár áthelyezés.

CSANDA ENDRE II. Rákóczi Ferenczhez
czimzett gyógyszertárát

a Szacs vay-u. 50. sz. alól

a Szacs vay és Mezey Mihály
(Kert-u.) sarkára helyezte át.

TÁVIRATOK.

Támad az olasz flotta.

Berlin, április 30.

Hit les értesítések szerint már csak
napok kérdése, hogy az olasz tengeri
haderő megkezdje a támadást az aegei-
tengeri szigetek ellen. Az első és második
hajóraj elhagyja Tarantót és Astropalia
felé ment. Az abruzzói herceg is utra
kelt egy hadihajón, mert az egyik flottát
ő fogja vezetni. A hadműveletek az Aegei-
tengeren több hétig fognak tartani. Maga
az olasz kormány sem tagadja, hogy
döntő akcióra készül. Az aegei-tengeri
szigetek lakosságához az olasz kormány
görögnyelvű manifesztumot intézett s be-
jelentette, hogy meg fogja szállni a szí-
geltengert.

Szobrot a férfiaknak.

London, ápr. 30.

Newyorkból táviratozzák: Tajt elnök fele-
sége felhívást bocsátott ki az amerikai nőkhöz,
hogy adakozzanak egy szoborra, amely a Titanic
férfiainak hősiességét fogja jelképezni. Az elnök
neje azzal végzi felszólítását, hogy csak az
amerikai nők adakozzanak, férfiaktól nem fo-
gadnak el adományt, mert a szobor azt fogja
hirdetni, hogy száz meg száz asszony köszön-
heti menekülését a biztos halálból a férfiak
bátorságának.

Bányakatasztrófia.

Tokio, április 30.

A jessoll szénbányában, a hol több
ezer ember dolgozott, ma robbanás tör-
tént. Az emberek egymást gázolva igye-
keztek menekülni. A robbanás követke-
ztében 283 ember odaveszett.

Megnyitják a Dardanellákat.

Trieszt, ápr. 30.

Az osztrák Lloyd igazgatósága kon-
stantinápolyi ügynökségétől azt a távirati
hírt kapta, hogy a konstantinápolyi poli-
tikai és kereskedelmi körökben biztosra
veszik, hogy a Dardanellák május else-
jére megnyitja a kormány. Diplomáciai
körökben szintén az a vélemény, hogy a
Dardanellák elzárása rövidesen megszű-
nik. A Lloyd ennek következtében intéz-
kedett, hogy Palacky nevű gőzöse Kons-
tantinápolyból elinduljon és a levantei
gyorsjárat számára való árukat is fel-
vegye.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapesten

A gabonatőzsdén tegnap változatlan volt
az irányzat

Határídők zárlista:

Májusi buza	— — — —	11.83
Októberi buza	— — — —	11.35
Októberi rozs	— — — —	9.51
Októberi zab	— — — —	9.15
Májusi tengeri	— — — —	9.44
Juliusi tengeri	— — — —	9.34

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	—	834.—
Oszták hitelrészvény	—	—	637.—
Jelzálogbank	—	—	468.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	—	541.50
Városi vasut	—	—	412.—
Közuti vasut	—	—	794.50
Oszták államvasut részvény	—	—	729.—
Salgótarjáni kőszén	—	—	725.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.**VARJU FERENC**műbutor asztalos
DAMJANICS-UTCZA 30. SZ.

Készít minden néven nevezendő modern butorokat stb. — Elvállal javításokat jutányos árban.

Szalonna, plombozott lóhere, luczerna, búkőny, len és kendermag, árpa, zab kitűnő minőségben kapható. Gabona és termények vásárlása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utcza 3-ik szám, banképület.

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak

: : felvétetik : :

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Másolat:

Magyar királyi földmivelésügyi miniszter 34300. IV. 3. 1912. sz. Valamennyi törvényhatóságnak. Az ország rétjei megfelelő gondozás hiányában nem szolgáltatnak kielégítő terméseredményeket, pedig az állattenyésztés fejlesztése érdekében kívánatos, hogy a rétek termése okszerű művelés által jelentékenyen fokoztassék. Szól ez leginkább a száraz, rossz termésű rétekre, melyek hozoma, *felőrés, egy éven át kapás növényvel való beültetés, azután trágyázás* és megfelelő fűmaggal való bevetés által igen jelentékenyen emelhető. Felhívom a törvényhatóságokat közölje az érdekelt gazdaközönsséggel, hogy amennyiben rétjeik javításával vagy karbáhozatalával foglalkozni kívánnak és szaktanácsért hozzám fordulnak, hajlandó vagyok a szükséges szakközvegeket kiküldeni, kik megfelelő tanácsal és munkatervvel szolgálnak. A munkaterv elkészítését és a helyszíni kiszállás költségeit tárcám terhére elvállalom. Budapest, 1912. március 5.

Hivatalos másolat hitelél:

Nagyvárad, 1912. április 29.

Darabanth,
kiadó.

Ungváry és Tokai Bankbizományi birtok-
vásárlási, eladási és
erdő becslési irodája**RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.**

Helybeli és vidéki telefonszám 725

Nagyvárad város rendőrkapitányától.

8243—1912. sz.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a szokásos tavaszi lóvizsgálat a folyó évben a következő sorrendben lesz megtartva:

1. Ujváros, külváros, Olaszi városrészekben — továbbá a külterületeken lakó tulajdonosok lovaira nézve f. év május 4-én (szombaton) reggel 8 órakor a lóvásártéren.
2. Váradvelenczén, Váralján és Csillag városon lakó lótulajdonosok lovaira nézve pedig f. év május 5-én (vasárnap) reggel 8 órakor ugyancsak a lóvásártéren.

Felhívom a lótulajdonosokat, hogy lovaikat (számaraikat és öszvéreiket) is a kijelölt időben és helyen állatorvosi megvizsgálás céljából állítsák elő. — A vizsgálatról elmaradt lovak kényszer-előállítás útján a tulajdonosok költségén fognak megvizsgáltatni, egyben pedig az igazolatlanul elmaradt állatok tulajdonosai a folyamatba teendő kihágási eljárás során meg lesznek büntetve.

Nagyvárad, 1912. április 25.

Gerő,
rendőrkapitány.

Biharmegyei Takarékpénztár.**Hirdetmény.**

A BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR-nak 1912. évi január hó 28-án tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az intézet részvényitőkéjét 3.600.000 koronáról 2000 drb 600 korona névértékű új részvény kibocsátása által

4.800.000 koronára

felelmi, mely új kibocsátású részvények az 1912. évi osztalékban már szintén részesednek. Ezen újonnan kibocsátandó részvényeket ezennel felajánljuk régi részvénybirtokosainknak és pedig a következő feltételek mellett:

I. Három régi részvényre egy új részvény vehető át.

II. A kibocsátási árfolyam 800 koronában állapítatik meg, amelyből 600 korona a részvényitőkére, 200 korona felpénzből a kibocsátási költségek levonása után fennmaradó összeg a tartalékalapok javára fog iratni.

III. Az új kibocsátású részvények a közgyűlés határozata szerint az 1912. évi osztalékban részesedvén a megállapított kibocsátási ár után 1912. évi január hó 1-től 6% kamat a befizetés napjáig szintén megterítendő az új részvények után.

IV. Az elővételi jog 1912. január 29-től február hó 29-ig bezárólag gyakorolható és pedig Nagyváradon az intézet pénztáránál, 1912. február 29-én túl az átvételi jog megszűnik.

Aki átvételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket, szelvényeket nélkül az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatni és egyidejűleg az első részletfizetést készpénzben teljesíteni, ami, valamint a későbbi befizetések idiglegesen nyugtáztatnak. A régi részvények lebélyegzése után azonnal visszaadtnak.

V. A befizetések következőképpen teljesítendő: 300 korona fizetendő a részvény lebélyegzése alkalmával.
250 „ „ 1912. március 31-ig
250 „ „ 1912. április 30-ig
és minden részletfizetésnél az 1912. január 1-től esedékes 6% kamat.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet, vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Részletfizetések késedelmessége, vagy elmulasztása az alapszabályok 3. §-ának alkalmazását vonja maga után.

A Biharmegyei Takarékpénztár Igazgatósága.

3. §. Azon részvényes, aki valamely befizetést a kitűzött határidőn túl teljesít, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a kitűzött határidő lejártá után 60 nap alatt sem történének meg, az igazgatóság a kiadott elismervényeket semmivé nyilvánítja, a késedelmes részvényesek pedig az eddig teljesített befizetéseiket elvesztik. Az ekként megsemmisített ideiglenes elismervények helyett az igazgatóság új részvények kibocsátását rendelheti el és ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetések — hozzászámítva a névértéken felül elért többletet — a társaság tartalékalapját illetik.

FÉLIX-FÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévíz forrása. **Vizhőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség.** Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a párállanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzló rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pokroczozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirat, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az **igazgatóság.**

Csúzi Ferencz

fehérnemű és ruhatisztító intézete

N.-Várad Szaniszló-u. 32.

Elvállal fehérnemű s minden más ruha tisztítást jutányos árban. Meghívásra a ruhákért érte is küldök. Levelekre válaszolok.

Értesítés.

Van szerencsém az igen tisztelt megrendelőim és a nagybecsű közönség szives tudomására hozni, hogy a KOVÁCS és LUX cégből kiléptem s üzletemet ideiglenesen

Füzes-utca 14 szám

alá helyeztem át. Készítek modern butorokat, portálékat, kávéház és üzletberendezéseket, épület-munkákat. Május 1-től villanyerőre berendezve, külön butor osztály. A n. é. közönség szives pártfogását továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel

Kovács Zsigmond, műasztalos.

Lakás: Körös-utca 9.

Telefon szám 10 87.

Műhely: Füzes-u. 14.

Egy igen kellemes hangú,
alig használt AMERIKAI

Gitár-citera

30 darab kottával (aláakatható) tokkal, óriási felszereléssel, nagyon olcsón eladó. Bővebbet WÄGNER a „HANGSZER-KIRÁLYNÁL”-nál, országzerte elismert legolcsóbb hangszeráruház, Budapest, József-körut 15. (Saját műterm.) Hangszerekről fényképes főárjegyzék ingyen. Magyar citeraiban nagy választék. Ne vásároljunk részletre!!

Modern három szobás lakás szükséges mellékhelyiségekkel **Aug. 1-re kiadó.** Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Épület- és díszmű bádogos.

Fürdőszobák berendezésére legdiszesebb és legcélsebb kivitelben a modern technika legképzettebb rendszere szerint, valamint vízvezetékek elkészítésére legmelegebben ajánlhatjuk

DENGELEGI ÁRMİN

BÁDOGOS,

vízvezetékszerelő és fürdőszoba berendező céget, Nagyváradon, Kolozsvári-utca 44. sz. alatt, amely elsőrangú, legtartósabb anyaggal dolgozik és lelkiismeretes munkát szállít.

ELVÁLLAL minden e szakmába vágó munkákat, épületek fedését, kerti és egyéb locsoló csapok készítését. Igen jutányos áron a közönség teljes megelégedésére.

Hirdetmény.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság 1912 január 24-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy a társaság részvénytőkéjét 7500 drb új 200 koronás n. é. részvénykibocsátása által két millió ötszázezer koronáról

négy millió koronára emeli fel.

Ezen új 7500 drb részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal bírnak a következő feltételek mellett:

1. Az új kibocsátású részvények 250 koronára árban bocsátatnak ki, melyből 200 korona az alaptőkéhez, 50 korona a rendes tartalék-alaphoz csatoltatik.

2. Minden 5 régi részvény birtokosának 3 új részvény átvételére van joga. Tartozik azonban a 250 korona vételáron felül darabonként 3 koronát bélyeg- és kiállítás-díj címén megfizetni.

3. Az elővételi jog gyakorlásának záró határideje 1912. február 20. Az ezen határidőben elővételi jogot gyakorolt régi részvénybirtokosok tartoznak:

1912 február 20 ig darabonként	53 koronát
1912 március 15-ig	100
1912 április 10 ig	100

valamint 1912. január 1-től a fizetés napjáig járó 6 százalékos kamatot az intézet pénztáránál készpénzben befizetni.

Az új részvények 1912 január 1-től kezdve az üzlet ha zomban részesülnek.

Felkérjük ennél fogva mindazon t. részvényeseket, kik a kibocsátandó új részvényekre az elővételi jogot gyakorolni óhajtnak, hogy részvényeiket a fent kitűzött záró határidőig, vagyis 1912 február 20 ig az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutassák és a fizetendő összeg első részletét teljesítsék, mivel ezen határidő letelte után az elővételi jog nem gyakorolható.

Nagyvárad, 1912. január 24.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság
Igazgatósága.

Gyermekkoszlik, kerti butorok, utazó kosarak, bőrárak, női ridikülök, sétabotok és játékaruk, ugyszinte mindennemű bazár-cikkek legolcsóbban beszerezhetők:

Kolin Náthán-nál

Rákóci-ut 10. szám.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javítások jutányos árban. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

Irógép javító műhely!

Goldstein Manó

Szacsuvay-utca 33. szám.

Elvállalja bármily rendszerű írógépek, számoló- és számzó és Copier-gépek szakszerű javítását, írógépek jókarban tartását rendkívül előnyös árban. Raktáron tart szalagokat, bármely rendszerű géphez, gummi hengereket és Carbon-papírokat.

Telefon hívásra azonnal jövök!

Telefon: 11-45. Telefon: 11-45.

Megnyilt a Püspökfürdő.

Tavaszi pompájában kibontakozva virágos fáival fenséges látvány a Püspökfürdő. A gyönyörű üdülő és gyógyhely most kitűnő új kézbe került. A Püspökfürdő bérletét régi, kiváló, kipróbált ember **Dancs István** vette át, aki rendkívüli gondnal, izlés-sel, minden modern igénynek megfelelően rendezte be az éttermeket, fürdőket, s valóságos kis paradicsomot varázsolt a zöldelő platánok közé. A Püspök-fürdő tegnap nyilt meg s máris igen nagy számban keresi fel a közönség, mely nem csak gyógyulást de kellemes szórakozást is talál.

1912. május havi
**Költözködők
figyelmébe!**

A legdúsabb választékot gyapju, tapestry és spárga futókban, valamint hálóebédlő és szalon nagyszőnyegekben

Leitner Márton
cégnél Zöldfa-utca

találjuk, ahol csipke-szővet- és plüsch-függönyöket, ágygarnitúrákat és hencsertakarókat is a legkülönfélébb, izlésnek megfelelően

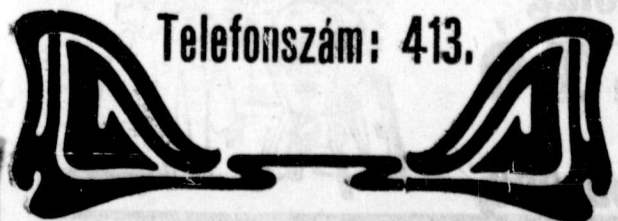
rendkívül olcsó árak

mellett kaphatunk. Valódi perzsa és smyrna szőnyegekben óriási választék! **Menyasszonyi kelengyék** óriási raktára **300—10.000** kor.-ig előzetes költségvetés mellett. — Női ruhaszövetek, francia delainek, grenadinok és kartonok impozáns választékban! — Elvern legszolidabb kiszolgálás és olcsó

szigoruan szabott árak

folytán a vevőközönség minél szélesebb rétegeit üzletemhez szoktatni!

Telefonszám: 413.

Jenny Jenő

órás és ékszerész
Szent János-utca 39. szám.

Bérmaszülők
figyelmébe
ajánlja nagy
óra- és ékszer-raktárát

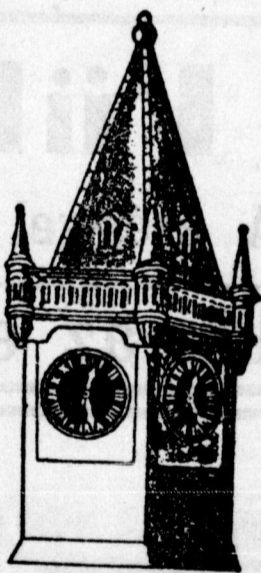

Bükkfa parkett

fedélcserép, mész, cement, gipsz, fedéllemez, elszigetelőlemez, nád,

Budweissi kályhák
Kondor Dezső
Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Sarkady és Szánthó
TORONYÓRA GYÁRA
Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

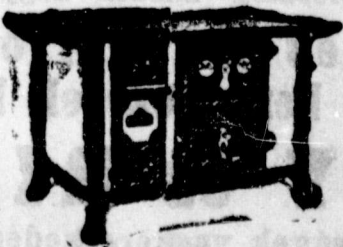

Ajánlja 1 hétkben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyórát „szegecs” és „szabadlengésű” járáttal, réz kerekkel. Olcsó árak.
TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.
Villanyerő berendezés.
Arjegyzék kívánatra.
Saját ház.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez
NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

A Leszámitoló és Jelszálogbank rt. épületében egy **5 szobás** Béner-térre néző lakás

május 1-től kiadó.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy a hígnikus fodrász termemet

Rákóczi-ut 6. szám alá

helyeztem át. Azon újítással, hogy a manicür salon az igen tisztelt hölgyközönség részére teljesen külön bejáráttal áll rendelkezésre, továbbá raktáron tartom az összes kéz, köröm ápoláshoz szükséges dolgokat, ugymint Aniol, Tolideur, Polesuar köröm viz stb. a legfinomabb francia arc és kéz krémek, fejmosáshoz az összes különlegességi vizek, illatszerekben a bel és külföldi legjobb illatok nagybani választékban. Ezen újításnak szükségét látva, magamat a nagyérdemű közönség szives pártfogásába ajánlom

Marton József

fodrász.

Telefon 775.

Telefon 775.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°/₁₀₀-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitoló váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előlegot nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelszálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra

Mindenkit érdekel!

Van szerencsém Nagyváradi város és vidéke t. közönségének tudomására hozni, hogy **Nagyváradon, Olasz Bazár-épületben (Színház mellett)** egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

vegytisztító és vasaló

üzletet nyitottam.

Elvállalok férfi, női ruhákat, katonai egyenruhákat, szőnyegeket, függönyt, butorszöveget, napernyőt, keztyűt, szőrmeárukat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, teljesen bontatlan tisztításáért a legmesszebbmenő jótállással jutányos díjazás mellett. Magamat nagybecsű pártfogásukba ajánlva maradtam

Tisztelettel

STEINER M.
vegytisztító.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillarak.

Évlámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszereió telefonja 55. sz.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

Üzletünket véglegesen felosztatjuk, miért is jó hírnevű rófos, női divat és confectio áruraktárunkat **hatóságilag engedélyezett végeladással**

kiárúsítjuk. A legjobb minőségű vásznak, férfiak és női fehérneműek, szöveget, függönyök, szőnyegek és minden e szakmába vágó cikkek

eddig sehol nem volt olcsó árban, részletekben és

egy tömegben is készpénz fizetés mellett eladatnak. Tisztelettel

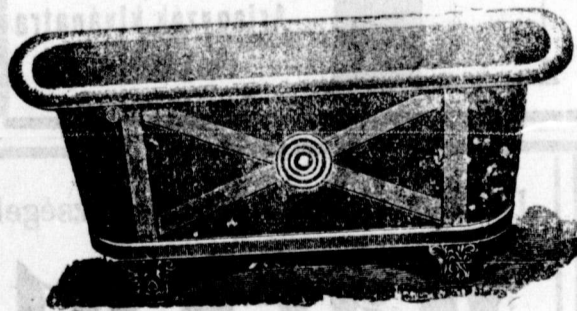
Wallerstein Fülöp Fiai

Rákóczi-ut, HUZELLA céggel szemben.

Partie árusoknak csakis az esti órákban.

Az egész berendezés és egy 6 sz. Wertheim szekrény eladó.

Az üzlethelyiség kiadó.

Fürdőkádakból

legnagyobb választék minden nagyságban.

Ruha mosó és mangorló gépek,
modern konyha berendezések kizárólag

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

tanító ellen elrendelték a fegyelmi vizsgálatot.

Rimler Károly polgármester elnököl. Jelen voltak Bordé Ferenc főjegyző, Papp Miklós min. tanácsos, kir. pénzügyigazgató, Kiss István kir. tanfelügyelő helyettes, Varró Domokos kir. műszaki tanácsos, dr. Mayer László v. főorvos, dr. Istvánffy István árvasszéki elnök, dr. Dóri István v. alügyész, Baróthy Pál kir. ügyész, Rádi Ödön, Miskolczy Barna, dr. Mihelty Lajos, dr. Adorján Armin, Sulyok István, dr. Moskovits József, Hering Sándor jegyző.

Elnök az ülést megnyitván, üdvözölte a bizottság új tagját: dr. Adorján Armin.

A felolvasott polgármesteri jelentésből közöljük a következő érdekesebb adatokat:

A közegészségügyi állapot áprilisban kedvezőtlen volt; a halálozások száma 7-el multa felül a születések számát. A fertőző betegségek közül a kanyaró 114 esetben, 4 halálozással, roscsoló toroklob 6 esetben, 3 halálozással, vörheny 13 esetben halálozás nélkül, hökhrut 7 esetben, 1 halálozással fordult elő.

A járványkórházban 19 beteg ápolatott. A gyermekkórházban 82 fekvő és 271 bejáró beteg ápolatott.

Született áprilisban 86 fiú, 70 leány, összesen 168 gyermek.

Ehelt 96 férfi, 67 nő, összesen 163 egyén. Városrészek szerint ehelt: Újvárosban 28, Olasziban 41, Váralja Velencén 23, a kórházakban 71.

A közbiztonsági állapot kielégítő volt. Lopás 108, csalás 7, sikasztás 14, jogtalan elcsajátítás 7, hamis pénzkidadás 2, súlyos testi sértés 20, könnyű testi sértés 16, hatóság elleni erőszak 3, hamis tanúsítás 1 esetben volt bejelentve. Kihágási feljelentés 276 esetben történt. Külföldre 13 utlevelet adtak ki.

A közadók április havi bevételi eredménye elég kedvező volt, amennyiben 5068 K 5 fillérrel több kincstári adó folyt be, mint a múlt év megfelelő időszakában.

Áprilisban kiadtak 20 iparigazolványt, megszünt 13 iparútlelet.

A jelentést tudomásul vették.

A helyettes tanfelügyelő jelentésében kiemeli, hogy az iskola látogatások során azt tapasztalta, hogy a sánc utcai — községi iskolánál nem talált oly eredményt, mint a többi iskolákban. Továbbá bejelenti, hogy Karácsonyi Józsefné rét-utcai állami iskolai tanítónőt buzgó működéséért a kultuszminiszter igazgatóvá léptette elő.

Sulyok István azt kérde, hogy a sánc-utcai iskolánál tapasztalt hanyatlás mire vezethető vissza; a sok betegség folytán tartott iskolaszünetre, vagy másokra, mert utóbbi esetben a hatóságnak meg kell ejteni a vizsgálatot.

Rimler Károly polgármester kijelenti, hogy fel leit vetve a kérdés, tehát a hatóságnak kötelessége utána járni s intézkedni az állapot megszüntetése iránt.

A jelentést tudomásul vették.

A kereskedelmi miniszter leiratban értesítette Nagyvárád város közigazgatási bizottságát, hogy a máv. Nagyvárád és Váradvelence állomások között a második vágányhoz szükséges terület kisajátítását engedélyezte.

A közigazgatási bizottság a leiratot tudomásul vette, a kisajátítási tárgyalást május 20-ra tűzte ki ahhoz elnökül Varró Domokos kir. műszaki tanácsost, tagokul dr. Mihelty Lajos és dr. Adorján Arminat küldte ki, az érdekelteket pedig értesítik a tárgyalás határidejéről.

A helyettes kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a sánc utcai községi elemi iskola egyik tanítója Lipcsei József ellen panaszt tett a csoport igazgató, mely szerint az iskolát nem látogatja rendszeresen, az órákról bejelentés nélkül

elmarad, az igazgatóval szemben durván viselkedik, miért is az iskolaszék a fegyelmi vizsgálat elrendelését kéri.

A közigazgatási bizottság Lipcsei József ellen a fegyelmi vizsgálatot elrendelte s annak vezetésével a polgármestert bízta meg.

Ezzel véget ért az ülés.

A Filipe cserjésdomb titka.

Elásta a feleségét.

Belényesi tudósítónk ismét borzalmas gyilkosságról számol be. A gyilkosság részleteiről még nincsenek adataink, amennyiben az egész rémes történet csak tegnap reggel került napvilágra és az ügyészség, valamint a csendőrség még az első kihallgatásoknál tart.

A csendőrség ügyes, dicséretre méltó gyorsasággal a gyilkosság felfedezése után nyomban kézrekerítette a tettest, amit nagy megnyugvással vett tudomásul a vidék közönsége.

A gyilkosságról tudósítónk a következőket jelenti:

A husvéti ünnepek előtt történt, hogy a belényesi járás Bondoraszó községében Rajta Ruzsalinné az ünnepekre kétszáz koronát gyűjtött össze. A nagy héten, mikor a láda fiókjában megakart nézni a pénzt, annak már csak hűlt helyét találta. A pénz eltűnését elmondta a férjének is, aki nem nagy lelkiismereti kérdést csinált belőle, sőt mikor az asszony a csendőrségre akart menni, hogy panaszt tegyen, még le is beszélte.

A férj viselkedése minőjobban megérlette Rajtánéban azt a tudat, hogy a pénzt a férje vette el. Ezt egy alkalommal szemére lobbantotta, amikor a férj nem tagadta, hogy a pénzt ő lopta ki. Az asszonyt ez a dolog roppant dűbe hozta és lesszidta érte a férjét. A férj erre megtámadta az asszonyt és meg is verte. Az asszony viszont a csendőrségre ment és feljelentette az urát lopás miatt.

A feljelentés után az asszony eltűnt a faluból. Rajta Ruzsatin mindenütt azt híresztelte, hogy az asszony megszökött tőle. A hatóság köröztette is az eltűnt Rajtánét, azonban eredménytelenül. Bondoraszón már feledésbe is ment a dolog, mint tegnap egy borzalmas lelet révén ismét felelevenítették a Rajtáné ügyét.

Tegnap reggel ugyanis, mikor a pásztorok a Filipe cserjésdombon legeltették a kecskéket, egyszerre a kutyák éktelen vonításba törtek ki és egy cserje boxót körül gyűltek össze. A pásztorok a kutyákhoz siettek s akkor borzalmas látvány tárult eléjük. A boxót mellett egy félig kiásott emberi hulla feküdt. A test fele a felszínen volt, míg a másik felét elfödte a föld. A szabadon lévő test feloszlásnak volt bár indulva, de iszonyatosan össze volt marva.

A pásztorok rémülten futottak a csendőrségre, ahol bejelentették az esetet. Az elüljáróság és a csendőrök kivonultak a színhelyre és a még elföldelt test részt is kiásták. A pásztorok természetesen fellármázták az egész falut és tömegestül tódultak ki a hullához az emberek.

Ott volt köztük Rajta Ruzsatiné is, az

édesanyja és a testvére is. A szerencsétlen két nő mikor meglátta a kegyetlenül megcsontított hullát, keserves jajgatásba törtek ki és sokogva borultak a hullára.

Az anya felismerte leányát s a testvér a testvért. Megrázó jelenetek voltak azok, melyek ott lejátszódtak. A csendőrök alig voltak képesek eltávolítani a két nőt a feloszlásnak indult hullától.

A csendőrök a hulla mellől egyenesen Rajta Ruzsatinhoz mentek és szó nélkül letartóztatták. Rajta tagadott mindent. Sőt mikor a csendőrök a hulla mellé vitték, még azt is letagadta, hogy az ő feleségének a hullája. A vallomása azonban oly ellentétes, hogy egész bizonyossággal meg lehet állapítani, miszerint Rajta követte el a gyilkosságot.

A tegnapi vizsgálat megállapította, hogy Rajta 5—6 héttel ezelőtt ölte meg feleségét, azután kivonsolta a Filipe cserjés dombhoz, ahol gödröt ásott és elföldelte a hullát. A hulla 20 centiméternyire volt a föld alatt. A földet a rókkák kaparták le és kezdték ki a hullát. Így találtak rá a pásztorok.

A gyilkost ma fogják bekísérni az ügyészségre.

Nagyszabású pénzhamisító-banda Biharmegyében.

Csak párnapelőtt számoltunk be arról a pénzhamisító társaságról, melynek vezére egy feyházból szabadult ember volt: és most ismét pénzhamisításról kell beszámolnunk. A mostani beszámolóink oly nagyszabású bandáról szól amilyen még nem igen dolgozott Biharmegyében. A díszes kompániáról, mely jelenleg az ügyészség foglya, a következőkben adják tudósítóink.

A tréfáló utazók.

Két hónappal ezelőtt két ismeretlen utazó járt a szilágysomlyai vasuti állomáson, ahol Bályokról egy Farbai Sándor jómódu gazda is a várakozók között volt. A két utas beszélgetni kezdett a gazdával. A beszéd fonala a drágaságra terelődött és Tarbai a pénzcsinálásra tett megjegyzéseket. A két utazó tréfából azt mondta Tarbainak, hogy ők tudnak pénzt csinálni.

— Adnék ezer forintot: ha engem is megtanítanának rá. Felelt Tarbai.

Most már vége volt a tréfának és komolyan kezdtek toglalkozni a hamis pénzgyártással. Abban állapodott meg Tarbai a két utazóval, hogy azok szállítanak neki egy hamis-pénzgyártó gépet, melynek ellenében 1000 forintot fizet.

Az utazók a csábító ígérettől a bűn útjára léptek és megjelentek Bálnokon egy gipsz mintával, amelybe beleöntötték a felolvasztott anyagot. A kihűlt érc igen tökéletesen utánzata volt ugyan a valódi pénznek, de az utazók a hamisítvány helyett egy valódi koronást csempészték a gipsz mintába és azt adták át Tarbainak, aki el volt ragadtatva csillogó uj pénztől. Az utazók megkapták az ezer forintot és Tarbait sorsára bízák.

A második lépés.

Pár napra az utazók elávozása után levelet kapott Tarbai, melyben az utazók figyel-

**A legújabb
tavaszi czipő újdonságok**

**MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.
Szabott gyári egységárak.
Telefon 687**

meztetik, hogy nem ér a pénzhamisító gép semmit és hogy ne is próbálkozzék azzal valamit csinálni, hanem dobja a Berettyóba. Tarbai nem dobta a mintát a folyóba, hanem elásta, ő maga pedig elment *Céckére*, ahol felkereste *Burgye* Tótyert, akiről azt beszélték, hogy hamis pénzt csinál. Burgyét csakhamar megnyerte magának Tarbai és most már utána néztek a dolognak alaposan. Maguk mellé vettek még egy céckei embert *Jencs* Demetert, aki megfelelő pénzzel állott be társnak és most már közösen fogtak hozzá a hamis pénz gyártásához.

Két kosár 20 koronás arany.

Az élesdi járásban és a margitai járásban egyre több és több hamis 5 koronás került forgalomba. Az utóbbi időben megjelent több 10 sőt 20 koronás hamis arany pénz is. A csendőrség nagy apparátussal fogott a hamisítók felkutatásához. Kitaró és igen ügyes nyomozás után a főkolompot, Tarbait elfogta a csendőrség, éppen mikor az hamis 10 koronás aranyat akart értékesíteni. Tarbai nem akart kiadni társain, azonban a csendőrség a nyomok alapján felfedezte a céckei pénzverő barlangot is és ott meglepő felfedezésre jutott. Éppen a legalkalmasabb időben érkeztek a csendőrök. A két céckei embernél *három kosár hamisítványt* találtak, csupa 5 koronás ezüst, 10 és 20 koronás arany. A hamisítványok még nem voltak kész, de mondhatjuk, hogy oly sikerült utáztatot mostanában nem igen láttak. Az alak, a szabályos tiszta rajzok és köriratok sőt még a pengés is igen hü, csupán a színben van eltérés. Ezen azonban úgy akartak segíteni, hogy elakarták a készítményt küldni valamelyik külföldi céghez, melyvel összeköttetésben állottak, hogy futtassák be. Éppen csomagoláskor érkezett meg a csendőrség.

A három embert letgrtőztatták. A gépeket melyek most már nem gipsz mintákból állottak, lefoglalták. Lefoglaltak ezenkívül igen sok más anyagot is.

A csendőrség tovább nyomoz, mert a három jómadárnak még társaik is vannak, akiket pár nap alatt kézre akarnak keríteni.

UJDONSÁGOK.

* **A megyés püspök érkezése.** Gróf *Széchenyi* Miklós v. b. t. t., megyés püspök a tegnapi esti gyorsvonattal hazakereszt. A püspök Budapesten a múlt heti püspöki konferencián, aztán pedig Bécsben a delegáció tárgyalásain vett részt. Szombaton bérmai körútra indul, első állomása *Berettyóújfalun* lesz.

* **Esperesi gyűlés.** A nagyvárad esperesi kerület papsága tegnap tartotta tavaszi gyűlését a *Szent László* plébánián. A gyűlésnek érdekességet kölcsönözött, hogy azon megjelent a székesegyházi főesperes *Grócs* Béla prépost-kanonok is. Kivüle résztvettek a gyűlésen dr. *Vucskics* Gyula tb. kanonok, kerületi esperes, *Imrik* Zoltán, *Hamernyik* Sándor és *Hasay* Gyula plébánosok, *Serly* Viktor igazgató, *P. Gaurnder* Izaurus kapucinus házfőnök, dr. *Lestyán* Endre, *Peszék* Ferencz, *Szabó* Ferenc, *Lipsey* Gyula, *Gálly* Sándor, *P. Hencs* Aurél, dr. *Ferdényi* Kálmán hitoktatók, *Boross* Bertalan katonai kurátus, *Dominyák* István, *Bakator* József, *Szilágyi* József, *Ambrus* Tibor és *Debreczeni* Kálmán káplánok. A gyűlést a *Szent László* templomban szent mise előzte meg, majd átvonultak a plébániára, hol a fő-

esperest szeretetteljesen üdvözölték s áttértek a folyó egyházi és iskolai ügyekre, melyeknek letárgyalása után dr. *Ferdényi* Kálmán érdekes és tanulságos előadást tartott az egyházi ruhák készítéséről, megőrzéséről és javításáról. A gyűlést az esperes lakásán ebéd követte.

* **Teleszky pénzügyminiszter üdvözlése.** Dr. *Teleszky* János ujonnan kinevezett pénzügyminiszter kinevezetéséről megleghangos leiratban értesítette Nagyvárad város közigazgatási bizottságát s azt a bizottság tegnapi ülésén mutatta be az elnök. Az új miniszter kéri a közigazgatási bizottságot, hogy működésében támogassa. A közigazgatási bizottság örömmel vette tudomásul a miniszter bekezdését s elhatározta, hogy feliratban is kifejezést ad a kinevezés feletti örömeinek, — melyben kifejezésre jut az is, hogy *Teleszky* János új miniszter városnak szülötte — a következő:

Nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszter Ur!
Kegyelmes Urunk!

Nagyvárad thjf. város közigazgatási bizottsága a legnagyobb örömmel vette tudomásul Nagyméltóságodnak m. kir. pénzügyminiszterre történt legkegyelmesebb kinevezését.

Nagy a mi örömünk, mert a királyi kegy és bölcsesség városunkat is kitüntette kiváló szülöttjének kinevezése által és biztos meggyőződésnek, hogy miként eddig fényes pályafutásán át, úgy most, a legnagyobb polcon nehéz és felelősségteljes állásában is a legnagyobb jóindulattal és gondossággal fogja kiváló tehetségét a haza javára érvényesíteni.

Amidőn Nagyméltóságodat kinevezetése alkalmából legőszintébb szívvel üdvözöljük, egyben biztosítjuk a pénzügyi törvények sikeres foganatosítása körüli működésében odaadó támogatásunkról és városunk irán jóindulatu pártfogását a jövőre nézve is kérjük.

Őszinte tiszteletünk nyilvánítása mellett maradjunk Nagyméltóságodnak

Nagyvárad város közigazgatási bizottságának 1912. április 2-án tartott üléséből.

Rimler Károly,
(főispán elnök helyett)
polgármester.

* **Kozári Gyula honvéd plébános.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a katonatiszti kinevezéseket és e kinevezések közt szerepel a nagyvárad honvéd hadapródiskola népszerű és tudós egyházi tanárának dr. *Kozári* Gyulának a kinevezése, akit a király plébánosrá léptetett elő. A katonai lelkészi karban a plébánosi rang az őrnagyi rangfokozatnak felel meg. *Kozári* Gyula kiváló érdemekkel szolgált rá a szép kinevezésre. Csak néhány évvel ezelőtt kapta a Ferenc József-rend keresztjét és most buzgó szolgálatai elismerésül a májusi előléptetések között szerepel a neve.

* **Házasság.** Dr. *Várady* Zsigmond országgyűlési képviselő, ügyvéd, tegnapelőtt feleségül vette *Viola* Etel irónőt, a »Pester Lloyd« munkatársát.

* **Vörös május.** Május elsejét, a szociáldemokraták vörös ünnepét az idén is a szokott tündető felvonulással ünnepelte a szociáldemokrata munkásság. A Széles utcán gyülekezett az egy-két ezer főnyi tömeg és onnan rendezett sorokban, rikító vörös lobogóval és jelvényekkel indultak és a Széles-utcán, *Lukács* György utcán végig vonulva a *Rhédey*-kertenben állapodtak meg. A rendre 8 lovas rendőr és több gyalogos rendőr ügyelt fel. A *Rhédey* kerti vendéglő előtt tartották meg a népgyűlést *Pelle* János elnöklésével. *Kappner*

Armin tüzes beszédet intézett a népgyűléshez, követelve az általános, titkos választói jogot. A népgyűlés után a tömeg szétszórt.

* **A hercegrímás nyaralása.** *Vassary* Kolos bibornok hercegrímás május elsején délután *Berger* Márk kanonok kíséretében Budapestről Balatonfüredre utazott. A hercegrímás csak az ősszel szándékozik ismét a fővárosba visszatérni. Az egyházfejedelem Balatonfüreden is intézi egyházmegyéjének ügyeit.

* **Előléptetések a honvédségnél.** Május elsejével a katonatiszteknek is meghozta a maga ajándékát, előléptetéseket. A hivatalos lap legújabb száma közli a honvédségi tisztek kinevezéseit, amelyek közül bennünket nagyváradiakat a következők érdekelnek: A király kinevezte *Perényi* Kálmán századost, hadapródiskolai tanárt őrnaggyá, 4. gyalogezredben, *Dömötör* Béla főhadnagyot századossá, csabai *Uy* Kálmán, *Bievel* Ferenc, *Erdélyi* Sándor, *Ragány* Dezső, *Kromy* Károly hadnagyokat főhadnagyokká, *Simon* Béla zászlóst hadnaggyá, továbbá *Rutkay* Aladár hadnagy, gazdasági tiszttel főhadnagygyá, *Vadász* József gazdasági tiszthelyettes hadnagygyá. Az orvosi karban *Gyulay* Pál dr. ezredorvos törzserovossá lépett elő.

* **Jóváhagyott közgyűlési határozat.** A belügyminiszter jóváhagyta Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának azon határozatát, amelylyel az ötödik nyomozó rendőrelőőr részére 1912. évi 200 korona működési pótlékot, továbbá mind az öt nyomozó rendőr részére együtt az 1912. évre 600 korona ruha pótlékot szavazott meg.

* **Az utcaseprők fizetése.** Nagyvárad város törvényhatósága, tekintettel az általános drágaságra, legkisebb alkalmazottjainak helyzetét is méltányolva, az utcaseprők fizetését 1912. évi egyenkint havi 60 koronában állapította meg. A belügyminiszter a közgyűlés ezen határozatát jóváhagyta.

* **Egy kis leány balesete.** Egy kis csiny gyermek lány lett tegnap sajnálatos szerencsétlenség áldozata. A váradvelencei téglagyár udvarán játszott a jelzett napon a kis *Szabó* Ilonka, egy gyári munkás leánya. Játás közben észre sem vette, hogy a kis sinpár közelébe jutott, melyen apró waggonokon szállítják a kiégetett téglákat helyükre. A waggont hátulról toltta egy *Blehócsky* I. nevű alkalmazott, ez okból az ő szeméit is kikerülte a kis gyermek, aki öntudatlanul került a kocsi alá élő akadálynak. A másik percben egy rettenetes sikoltás jelezte a véres szerencsétlenséget. A teherrel megrakott waggon elütötte a kis áldozatot, kinek azonban nem az egész testén gázolt át, hanem a kezén, melyeket teljesen összeroncolt. Az elalélt gyermeket az előhívott mentők az isz. kórházba, s innen amputálás után a Gyermekkórházba szállították. A rendőrség részéről *Schlögl* Adolf jelent meg a baleset színhelyén.

* **Beszűntetik a diószegi gyámpénztárt.** Bihardiószeg községében már a hetvenes évek óta van önálló jellegű gyámpénztár. Ennek a gyámpénztárnak azonban semmi jelentősége sem volt, sőt hátrány volt az árvaszékre, a lakosságnak pedig az utóbbi időben valósággal káros is van. *Verner* Kálmán árvaszéki elnök minden egyes vizsgálata alkalmával arról győződött meg, hogy a gyámpénztárt rendetlenül kezelik. Az árva kölcsönök fedezetéről nem gondoskodnak kellőleg, a számadásokat botrányos felületességgel állítják össze. Legutóbb egy gyámpénztári kölcsönrel a kölcsönt nem tudták behajtani, amit a lakos-

ságnak adó alakjában kellett megtéríteni. Ugyanekkor az elnök a számadások rendezésére egy központi számvevőt küldött ki, aki rendbehozta a számadásokat. Ekkor a község, mely felelős a gyámpénztári tisztviselőkért, nem volt hajlandó megérteni a számvevő költségeit, úgy hogy ezt is végrehajtás ujján kell beszédenie az árvaszéknek. Az árvaszék végre megúván a folytonos rendtelenséget, Verner Kálmán árvaszéki elnök tegnapelőtt az árvaszéki felelősségi ülésen előterjesztést tett, hogy a gyámpénztárt szüntessék be. Az elnök előterjesztését a felelősségi küldöttség elfogadta és ily irányban javaslatot is tesz a miniszternek.

Tüntetés a záróra miatt. Nagy riadalom volt tegnap este Berger Sándor Bémer-téri drogeriája előtt. A szervezett kereskedelmi alkalmazottak kivitták a rendszeres fél 8 óras boltzárási időt és ha a kereskedő nem tartja meg pontosan a zárórát, heves tüntetést rögzőznek. Berger Sándor illatszerész, aki kereskedelmi alkalmazottat nem tart, magára nézve nem tartotta kötelezőnek a zárórát és nyitva hagyta az üzletét fél nyolc után is. Ezért azután tegnap este nagy szociálista tömeg vonult az üzlet elé, hevesen kikelték a tulajdonos ellen és a tüntetéssel odacsődítették a közönségét. A rendőrség csak nagy nehezen tudta eloslatni a tömeget és egy pár zavargót be is kísért a kapitányságra.

x Uj sport játék. Igen szép és teljesen új sport üzésre alkalmas találmány jött forgalomba, mely olcsóságánál fogva rövid időn belül úgyszólván mindenkinél nélkülözhetetlen lesz, felnőttek, hölgyek és gyermekek részére, test-edző, szem és kézügyesség kifejlesztésére annyira olcsó, hogy bárki is megszerezheti, mert 1 koronától 3 korona árban és 5-féle nagyságban kaphatók. Egyedül LADÁNYI JÓZSEF puska-műves sport üzletében Rákóczi-ut Moskovits palota. A M. kir. lőpor áruda, telefon 269. Tanoncok felvételnek.

Trieszti kávépiac Nagyváradon (Aszódin Kossuth-utca. Vigyázat mert sok az utánzat, természetesen a fogyasztók kárára. Aszodi trieszti kávé és tea behozatalának a 8 féle zamatu pörkölt kávéi a jogosabbak és legolcsóbbak. Motorüzemű pörkölés és darálás kávépörkölés a vevő előtt történik. Cukorka és csokoládé különlegességei a legjobbak és legolcsóbbak. Főüzlet: Kossuth-utca, fiók: Kert-utca.

x Bérma és áldozó ruhák és koszorúk legnagyobb választékban. Hevesi Párisi divatruházában, Zöldfa-u.

SELYEM TRIKÓ, GUMI TRIKÓ ÉS HALCSONTNÉLKÜLI FÚZÓ
eredeti párisi szabadalmazott gyártmány, csak

Rosenzweig Rózánál

kapható. Szalárdi-utca 9.

Hatóságilag eng. végeledás!

Női divat dolgokat olcsón szerezhet be:

Vajda Sándor
cégnél Rákóczi-út 5.

Alkalmas bérnialási ékszerek és órák.

Arany fülbevalók . . . 4 koronától feljebb.
Arany gyűrűk . . . . 5 " "
Arany collier és amulette 18 K.-tól feljebb.
Ezüst collier és amulette 4 " "
Ezüst fiu vagy női óra . 10 " "

Szilágyi Géza és Társa

órák, ékszerész

Rákóczi-ut 4. Helybeli és vidéki telefon 630.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: Rablólovag.

Szombat: Sasfiók.

Vasárnap d. u. Kis gróf. Este: Bál az udvarnál.

Rablólovag. — Sasfiók. A drámai személyzet két szép estéje lesz ma és holnap a színházban. Ma este Biró Lajos nagysikerű darabját, a Rablólovagot ismétlik meg az eredeti szereposztásban. Holnap, szombaton Rostand remekműve megy Etsi Emiliával a cim-szerepben.

Bál az udvarnál. Kedves operett bemutatásra készül a színház énekes gárdája. Vasárnap este mutatják be ugyanis a Svihákok szerzőjének új operettjét, a »Bál az udvarnál« címűt, amely kedves muszkája mellett mozgalmas mesével fog nagyszerűen hatni. A darabot Erdélyi igazgató rendezi, aki ismét áldozatkészséggel állítja ki az ujdonságot. A főszerepeket F. Károlyi Leona, Horváth Mici, Miskey, Medgyasszai, Leővey, Kabos Ferenc és Ocskay játsszák.

TANÜGY.

Madarak és fák napja. Néhány éve rendezte el a kultuszminiszter a »Madarak és fák napjának« megtartását az elemi iskolákban. Alkalmat, módot akart ezzel nyújtani a hasznos állatok védelmezésére, a fák, a virágok, a növények ápolására, szeretetére. E rendelet nemes intencióját sikeresen oldotta meg az ujjvárosi iskola, melynek bizonyossága tegnap tartott iskolai ünnepélye.

Igen ügyesen volt egybeállítva a program minden egyes száma. Alkalmi beszéd, szavaltok és dalok tették élvezetessé a műsort. Kedves benyomást keltettek különösen azok az előadások, melyek a különféle hasznos madarakat mutatták be.

A gyermekek precíz énekei pedig valóban a madárdalok erdőt varázsolták elő az iskola belsített udvarára. Ezután Eber Béla tanító a gyermekek felfogásához mért ügyes beszédben fejtegette az ünnepély jelentőségét. Isten oltotta már belénk a védtelen állatok szeretetét és csak jó szívet mutatja, aki az állatokat védelmébe veszi. Petőfi mondotta, hogy aki a virágot szereti rossz ember nem lehet, de ti gondoljátok hozzá az állatokat is, mert azok is Istenteremtényei.

A himnusz hangjai zárták be a minden tekintetben sikerült ünnepélyt. Hogy a nap jelentősége maradandóbb nyomokat hagyjon a

gyermekek lelkében, délután szép verőfényes időben a szabadba rándult ki a gyermek sereg.

Igazságszolgáltatás.

Az örökös királysórtó.

Sztankovits Károly neve nem ismeretlen a Tiszántul olvasói előtt, átlag minden félévben megjelenik az igazságszolgáltatás című rovatban. Arról nevezetes ez a Sztankovits, hogy eddig körülbelül huszszor volt elítélve királysórtésért. Legutoljára 1912 január 30-án került elő a hüvösöröl és még ugyanaznap ismét királysórtést követett el.

A rendőrség kihágási osztálya elé került Sztankovits és itt Rácz kapitány előtt nagy hangon kezdte szidalmazni a királyt. A bíróság tegnapelőtt tárgyalta az ügyet Vámosy elnöklete alatt.

A vádlott mindent tagadott s a kapitány vallomására egyszerűen azt mondta, hogy nem igaz, hazugság, amiért a tárgyaláson elnöki rendutasításban is részesült. Ehhez a bűnéhez még közönség elleni kihágás vétsége is járult és a bíróság Sztankovicsot egy évi börtönnre ítélte. Talán így elmegy a kedve a királysórtéséktől.

NYILTTÉR.

Május 8-án

Sternthal Arthur mácsai gazdaságában bérletfelosztása miatt hetvenhat darab részben ellős, részben fejős, vöröstartka tehén önkéntes árverés útján eladásra kerül. Az árverés délelőtt 9 órakor kezdődik. Vevőket Várad-Less állomásnál kocsik várják. Ugyanott mindenféle gazdasági eszközök is eladók.

Gyógyszertár áthelyezés.

CSANDA ENDRE II. Rákóczi Ferenchez címzett gyógyszerárát

a Szacsvay-u. 50. sz. alól

a Szacsvay és Mezey Mihály (Kert-u.) sarkára helyezte át.

Dr. Fisch Áron
Szalárdi-u. 2. szám alá
(a Pannonia mellő)
költözött.

SPORT.

Revens és bemutatkozó mérkőzés.

Négy sport egyesület labdarúgó csapata áll szembe egymással vasárnap délután a Rhédey kerti sport pályán. A NAC. vezetősége igen érdekesen állította össze a délutáni programját, úgy hogy a nagyközönség, amely méltán kedveli ezt az agilis egyesületet, ezúttal sem fog csalatkozni a program érdekességében. A délutánt a NAC. II. és NSE. II. revans mérkőzése fogja bevezetni. A két csapat legutóbb 2:1 arányban végzett a NSE. javára, a NAC. II. ezt az eredményt nem tartja realitásnak s ezért óhajtja a revansot. A küzdelem érdekes lesz, mert mindkét csapat fejlet játéktudással dolgozik s erősen buzgólkodik a győzelemért. A második mérkőzésben a NAC. alkalmat kíván adni a legifjabb nagyváradi sport egyesületnek a Varadvelencei A. C.-nak a bemutatkozására.

Szembeállítja tehát vele a NAC. fehér csapatát, amely legutóbb a NSE. II. ellen igen jó formát mutatott. A bemutatkozó egyesület debütje iránt nagy az érdeklődés. A délutáni programjának legérdekesebb mérkőzése a harmadik lesz, amely fél 5 órakor kezdődik. A NAC. I. csapata fog mérkőzni a Debreceni munkás T.E. vendégcsapatával. Az eddig itt járt vidéki labdarúgó csapatok közzé méltán sorakozik ez a szimpatikus debreceni csapat, amely ügyes játékosképességével jó nevet vívott ki magának.

REGÉNYCSARNOK.

HELÉN.

Irtá: Schmidt Amália — Fordította: N. M.

(Folytatás)

103

Helén elpirult, midőn ezeket mondá és félénken, kérőleg nézett Miksára.

— Ez az én óhajtásom is, kedves kicsikém! De hogyan tegyem azt, anélkül, hogy barátod gyöngédségét ne sértsem.

— En tudom! — felelt Helén örömteljes sietséggel. Ha Neukloster átengednéd nekik? Louise ott saját szorgalma által gond nélkül élhetne és az orvos is találna magánaó hatáskört. Betegek és szükségét szenvedők mindenütt vannak; és ha ő gyógyíthat és segíthet, akkor boldog.

— Hol találhatna az ember jobb tanácsot, mint egy okos nő ajkain? — Mondá Miksa, a magasztalt ajkakra csókot nyomva. — Te magad indítványozd lakótársaidnak, hogy lakásukat Neuklosterbe tegyék át és ha elfogadják, akkor készítsd el a szerződést is. Az egyetlen töltetel, melyet ki kell kötnöd, abban álljon, hogy ők minket évenként néhány hétig szívesen lássanak Neuklosterben és ugyanszonyi időt nálunk randtemben is töltsenek, meg vagy ezzel elégedve? kicsicsikém!

— Oh, Miksa!

Nem szólt többet; de tiszta szemei nedvesek lőnek és beszédes vonásainak boldog mosolya meghatóbban mondott köszönetet Miksa jóságáért, mint bármely szép szó.

XX. FEJEZET.

A vén gesztenyefák legbujább levél és virágpompájokban diszelegtek, Brand kertjének orgonái kéklő illatos fürtjeiket rárogatták, a gyöngyvirágok kíváncsian dugták ki fejeiket az alacsony levélerdő alól és egy szép róssa már edes biborajkait is fölnyitá.

A nap oly szép, a tavaszhoz és az örömnephez teljesen méltó volt; szomorú gondolatokról szóló szó sem lehetett, csupán ama szép, vidám jövőbe lehetett tekinteni, melyet egy ily bájos tavaszi reggel a nízlt, öröme derült szíveknek ígérni látszik.

A derschidei régi, sötétes templomban ol-tár előtt állot a fiatal Bruchland menyasszonyával.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.
Budapesten

A gabonatörsdén tegnap változatlan volt az irányzat

Határidők zárata:

Májusi buza	— — — —	11.83
Októberi buza	— — — —	11.35
Októberi rozs	— — — —	9.51
Októberi zab	— — — —	9.15
Májusi tengeri	— — — —	9.44
Juliusi tengeri	— — — —	9.34

Budapesti értéktörsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiók-jának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	839.55
Osztrák hitelrészvény	— —	643.50
Jelzálogbank	— —	475.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	545.50
Városi vasut	— —	416.50
Közuti vasut	— —	794.50
Osztrák államvasut részvény	—	741.50
Salgótarjáni kőszén	— —	731.—

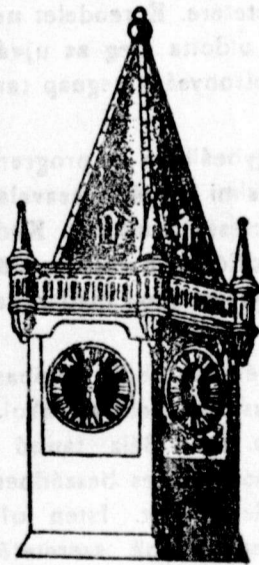
A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak. TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS. Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra. Saját ház.

A Leszámitoló és Jelzálogbank rt. épületében egy 5 szobás Bémer-térre néző lakás

azonnal kiadó.

Biharmegyei Takarékpénztár

Hirdetmény.

A BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR-nak 1912. évi január hó 28-án tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéjét 3.600.000 koronáról 2000 drb 600 korona névértékű új részvény kibocsátása által

4.800.000 koronára

felemeli, mely új kibocsátású részvények az 1912. évi osztalékban már szintén részesednek. Ezen újonnan kibocsátandó részvényeket ezennel felajánljuk régi részvénybirtokosainknak és pedig a következő feltételek mellett:

I. Három régi részvényre egy új részvény vehető át.

II. A kibocsátási árfolyam 800 koronában állapítatik meg, amelyből 600 korona a részvénytőkére, 200 korona felpénzből a kibocsátási költségek levonása után fennmaradó összeg a tartalékalapok javára fog iratni.

III. Az új kibocsátású részvények a közgyűlés határozata szerint az 1912. évi osztalékban részesedvén a megállapított kibocsátási ár után 1912. évi január hó 1-től 6% kamat a befizetés napjáig szintén megterítendő az új részvények után.

IV. Az elővételi jog 1912 január 29-től február hó 29-ig bezárólag gyakorolható és pedig Nagyváradon az intézet pénztáránál, 1912 február 29-én tul az átvételi jog megszűnik.

Aki átvételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket, szelvényivek nélkül az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatni és egyidejűleg az első részletfizetést készpénzben teljesíteni, ami, valamint a későbbi befizetések ideiglenesen nyugtáztatnak. A régi részvények lebélyegzés után azonnal visszaadtnak.

V. A befizetések következőképen teljesítendő: 300 korona fizetendő a részvény lebélyegzése alkalmával: 250 > > 1912 március 31-ig 250 > > 1912 április 30-ig és minden részletfizetésnél az 1912 január 1-től esedékes 6% kamat.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet, vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Részletfizetések késedelmessége, vagy elmulasztása az alapszabályok 3. §-ának alkalmazását vonja maga után.

A Biharmegyei Takarékpénztár Igazgatósága.

3. §. Azon részvényes, aki valamely befizetést a kitűzött határidőn tul teljesít, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a kitűzött határidő lejártá után 60 nap alatt sem történének meg, az igazgatóság a kiadott elismervényeket semmivé nyilvánítja, a késedelmes részvényesek pedig az eddig teljesített befizetéseiket elvesztik. Az ekként megsemmisített ideiglenes elismervények helyett az igazgatóság új részvények kibocsátását rendelheti el és ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetések — hozzászámítva a névértéken felül elért többletet — a társaság tartalékalapját illetik.

FŐ A SZORGALOM ÉS A PONTOSÁG!

Puskás Károly

uri divat férfi szabó, Szent János-utca 45. sz.

Elvállalok mindennemű férfi ruhák készítését a legújabb divat szerint izléses kivitelben, valamint elvállalok átalakítást, javítást, tisztítást. Hitelképes egyéneknek kedvezményes részletfizetésre is készítek a legszolidabb árbán.

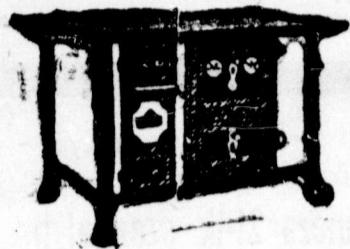
Mintaim vannak dús választékban elsőrendű gyárakból.

Urak, gazdák, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtok-
vásárlási, eladási és
erdő becslési irodája

RÁKÓCZI-UT 10. SZÁM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725

Modern három szobás lakás szükség-
es mellékkeliségekkel Aug. 1-re ki-
adó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénz-
tárnál.

Jenny Jenő

órák és ékszerész

Szent János-utca 39. szám.

Bérmaszülők
figyelmébe

ajánlja nagy

óra- és ékszer-raktárát

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok ál-
landók 5%-os kamatoztatásra, továbbá
folyószámai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb
feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb ka-
mat mellett gazdálkodók, kereskedők és
iparosok részére és foglalkozik minden-
nemű bankszerű beszedésekkel (incassó)
olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, termé-
nyekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös
törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-
sit házakra és földbirtokokra.

Kréme „NINON“

Legjobb szer, szeplő, májfolt ellen, pár
napi használat után az arc hófehér, üde
szint kap, teljesen ártalmatlan. -: Egy
tégely 1 kor., hozzá szappan 1 kor. Kapható:

Vadász Albert

drogériájában.

7111-912. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás foly-
tán a város részére szükséges kovács, kerégyártó és
kövező munkálatok vállalatbaadása céljából 1912. évi
május hó 18-ik napján délelőtt 10 órakor a városbáz
bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalati idő kezdődik 1912. június hó 1-én s
tart 1915. évi december hó 31-ig.

Ajánlatok csak írásban alulírott kezéhez 1912.
évi május hó 18-ik napjának d. e. 10 óráig adha-
tók be. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el
és csak a szabályszerűen kiállított pecséttel lezárt,
sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy
posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá
vétetni. A borítékon megjelölendő az a munkálat,
melyre az ajánlat vonatkozik.

Bánatpénzül ajánlattevők tartoznak a kovács
munkálatokra 200, a kerégyártó munkálatokra 200,
végül a kövezési munkálatokra 2000 koronát kész-
pénzben vagy óvadékképes értékpapírokban letenni.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem sza-
bad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta vagy
annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az
ajánlathoz.

A fent jelzett összes munkálatokra vonatkozó
általános és különfeltételek, valamint az egység ár-
jegyzék a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák
alatt megtekinthetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan ki-
tenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési ál-
talános és külön feltételeket, továbbá az egységárjegy-
zékét ösmeri azokat magára nézve kötelezőknek
elfogadja.

Több munkanemre tett együttes ajánlat esetén az
ajánlat végén világosan kiteendő, hogy ajánlattevő
ajánlatából bármelyik munkanem kivételét elvállalja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyárt-
mányok, magyarhonos műszaki erő stb. alkalmazására
vonatkozó rendelkezéseit minden ajánlattevőre feltét-
lenül kötelezők

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig
kötelezi, míg az ajánlatok felett végleges döntés meg-
történik, ellenben Nagyvárad városát csak az árlejtés
eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelke-
désével kötelezi.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a
várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak,
illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tar-
toznak szállító képességüket és megbízhatóságukat
azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával iga-
zolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja magának a jogot,
arra nézve, hogy a beérkezett ajánlatok közül az
ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon vá-
laszthasson, esetleg újabb árverést tarthasson.

Nagyvárad, 1912. április hó 30-án.

Komlóssy József,
tanácsnok, mint az árverési
küldöttség elnöke.

Megnyilt a Püspökfürdő.

Tavaszi pompájában kibontakozva virágos fáival fenséges látvány a Püspökfürdő. A gyönyörű üdülő és gyógyhely most kitűnő uj kézbe került. A Püspökfürdő bérletét régi, kiváló, kipróbált ember **Dancs István** vette át, aki rendkívüli gondnal, izlés-
sel, minden modern igénynek megfelelően rendezte be az éttermeket, fürdőket, s valóságos kis paradicsomot varázsolt a zöldelő platánok közé. A Püspök-fürdő tegnap nyilt meg s máris igen nagy számban keresi fel a közönség, mely nem csak gyógyulást de kellemes szórakozást is talál.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Értesítés.

Van szerencsém az igen tisztelt megrendelőim és a nagybecsű közönség szives tudomására hozni, hogy a **KOVÁCS** és **LUX** cégből kiléptem s üzletemet ideiglenesen

Füzes-utca 14 szám

alá helyeztem át. Készítek modern butorokat, portálékat, kávéház és üzletberendezéseket, épület-munkákat. Május 1-től villanyerőre berendezve, külön butor osztály. A n. é. közönség szives pártfogását továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel

Kovács Zsigmond, műasztalos.

Lakás: Körös-utca 9.

Telefon szám 10 87.

Műhely: Füzes-u. 14.

8 GRAND PRIX

Kőbányai Polgári Sörfőző R.-T.
N.-Várad és biharmegyei főraktára
KOLLINER D. és FIA

CÉGNÉL PÁVEL-UTCA 26. SZ.

Telefon 75.

Telefon 75.

Világos **Király** sörünket
valamint **szent István** védjegyű
dupplamalátá

sörünket, melyet a leghírnevesebb
orvostanárok mint kiváló gyógy-
ítalt ajánlanak.

Bükkfa parkett

fedélcserép, mész, cement, gipsz, fedéllemez, elszigetelőlemez, nád,

Budweissi kályhák

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1.

Telefon 969.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

Csengeri-utca 21-ik szám alatt

saját házamban, egy a mai kor-
nak mindenképen megfelelő

**= épület és =
műbutor asztalos**

műhelyt létesítettem.

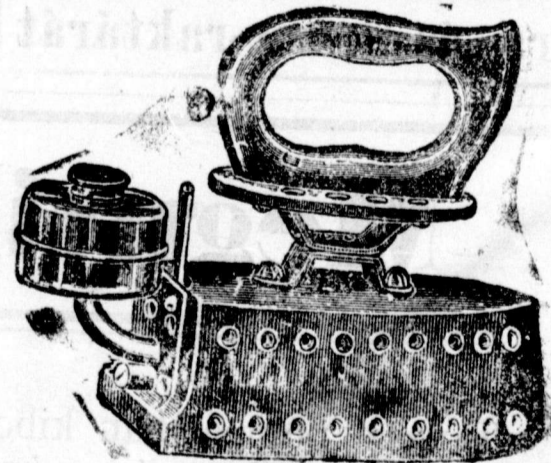
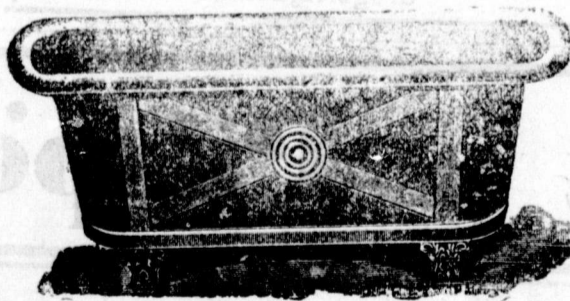
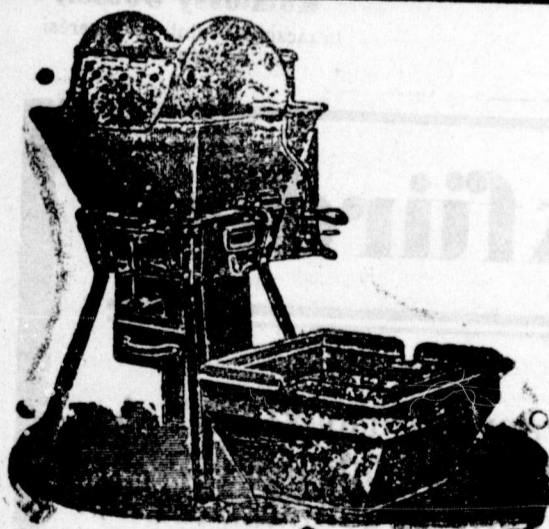
Elfogadok: előszoba és konyha
felszereléseket minden ki-
vitelben, továbbá templom,
iskola, gyógyszerár és ká-
véház berendezéseket kellő jár-
tassággal. Rajzzal és költség-
vetésekkel úgy helyben,
mint vidékre készséggel
szolgállok. — Tömeges ren-
deléseket kérve vagyok kiváló
tisztelettel

Gaál József

mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52.

TELEFON 11-52.

Fürdőkádakból

legnagyobb választék minden nagyságban.

Ruha mosó és mangorló gépek,
modern konyha berendezések kizárólag

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

